

**NÁVRH
STÁTNÍHO ZÁVĚREČNÉHO ÚČTU
ČESKÉ REPUBLIKY
ZA ROK 2017**

**F.
ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ DALŠÍCH SLOŽEK
VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ A O FONDECH
ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK STÁTU**

Obsah

I.	INFORMACE O HLAVNÍCH VÝSLEDKÁCH HOSPODAŘENÍ STÁTNÍCH FONDŮ ČR	1
1.	SOUHRNNÁ CHARAKTERISTIKA HOSPODAŘENÍ STÁTNÍCH FONDŮ	1
2.	STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	1
3.	STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND	3
4.	STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY	4
5.	STÁTNÍ FOND ROZVOJE BYDLENÍ	6
6.	STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE	8
7.	STÁTNÍ FOND KULTURY	9
8.	SOUHRNNÁ CHARAKTERISTIKA VĚŘITELSKÉ POZICE STÁTNÍCH FONDŮ	10
II.	HOSPODAŘENÍ ROZPOČTŮ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ A REGIONÁLNÍCH RAD REGIONŮ SOUDRŽNOSTI ZA ROK 2017	12
1.	CELKOVÉ VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ KRAJŮ, OBCÍ, DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ A REGIONÁLNÍCH RAD REGIONŮ SOUDRŽNOSTI	13
2.	PŘÍJMY A VÝDAJE KRAJŮ	16
3.	PŘÍJMY A VÝDAJE OBCÍ A DSO	23
4.	HOSPODAŘENÍ REGIONÁLNÍCH RAD REGIONŮ SOUDRŽNOSTI	36
5.	VÝVOJ ZADLUŽENOSTI	38
III.	VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN	42
IV.	PŘEHLED O STAVECH FONDŮ ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK STÁTU	46

I. Informace o hlavních výsledcích hospodaření státních fondů ČR

1. Souhrnná charakteristika hospodaření státních fondů

Hospodaření státních fondů za rok 2017 skončilo mírným kreditním saldem v úhrnné výši přesahující 0,4 mld. Kč. Propad skutečných příjmů oproti rozpočtovaným hodnotám je důsledkem nižšího čerpání dotací z prostředků státního rozpočtu. Tyto dotace, určené pro krytí části výdajů jednotlivých státních fondů, byly čerpány v úhrnném rozsahu cca 77,4 mld. Kč, což představovalo 78,4 % z celkové rozpočtované částky 98,8 mld. Kč. Naopak se podařilo překročit rozpočtované daňové i nedaňové příjmy. Rozpočet daňových příjmů byl splněn na 106,8 %, v případě nedaňových příjmů na 105,9 %. Současně však většina státních fondů poměrně výrazně (v úhrnu o 27,7 mld. Kč) redukovala výši skutečných výdajů oproti částkám rozpočtovaným na rok 2017. Nedočerpání rozpočtovaných výdajů se týkalo jak kategorie kapitálových výdajů, kde celková úspora vůči upravenému rozpočtu činila 10,1 mld. Kč (tj. 18,9 %), tak i běžných výdajů s celkovou úsporou 17,6 mld. Kč (tj. 19,3 %). Celkovou výši dosaženého výsledného přebytku hospodaření státních fondů ovlivnilo zejména kladné saldo příjmů a výdajů Státního fondu dopravní infrastruktury ve výši 2,2 mld. Kč, v podstatně menší míře pak Státního fondu životního prostředí (0,9 mld. Kč), Státního fondu kinematografie (15,9 mil. Kč) a Státního fondu kultury (25,7 mil. Kč). Záporným výsledkem skončilo naopak hospodaření Státního zemědělského intervenčního fondu (2,4 mld. Kč) a Státního fondu rozvoje bydlení (0,3 mld. Kč).

Tabulka č. 1: Přehled ukazatelů finančního hospodaření státních fondů (v mil Kč)

	Rozpočet na rok 2017	Skutečnost za rok 2017	Plnění v %
PŘÍJMY			
Daňové příjmy	19 319,3	20 642,2	106,8
Nedaňové příjmy	17 842,1	18 902,1	105,9
Kapitálové příjmy	0,0	1,7	x
Přijaté dotace	98 876,4	77 506,3	78,4
z toho dotace ze státního rozpočtu	98 797,3	77 448,1	78,4
Příjmy státních fondů celkem	136 037,8	117 052,3	86,0
VÝDAJE			
Běžné výdaje	90 798,1	73 232,3	80,7
Kapitálové výdaje	53 538,9	43 408,2	81,1
Výdaje státních fondů celkem	144 337,0	116 640,4	80,8
Saldo příjmů a výdajů	-8 299,2	411,8	x
FINANCOVÁNÍ	8 299,2	-411,8	x
změna stavu na bankovních účtech	8 473,5	-411,8	x
změna stavu bankovních úvěrů	0,0	0,0	x
změna stavu nebankovních půjček	-174,4	0,0	x

Zdroj: MF

2. Státní fond životního prostředí

Státní fond životního prostředí (dále SFŽP) jako aktivní nástroj uplatňování státní environmentální politiky představuje významný zdroj mimorozpočtových prostředků v oblasti

podpory ochrany a zlepšování životního prostředí České republiky. Rozpočet příjmů SFŽP, stanovený v roce 2017 na 1 535,3 mil. Kč, byl splněn na 109,3 %, skutečné výdaje přitom činily 818,9 mil. Kč, což odpovídá 54,6 % rozpočtované částky (1 500,0 mil. Kč). Nižší výdaje jsou zejména výsledkem pomalejšího nástupu alokace prostředků u nově vypisovaných výzev, průběžného rušení některých žádostí o podporu i celkově nižší výsledné podpory, než částky přiznané v Rozhodnutí. Dosažené kladné saldo příjmů a výdajů (859,8 mil. Kč) představuje o 824,5 mil. Kč lepší hospodářský výsledek oproti rozpočtovanému.

Na plnění příjmů rozpočtu SFŽP se nejvíce podílely příjmy z poplatků za znečišťování životního prostředí ve výši 1 064,8 mil. Kč, které představovaly 63,4 % celkových příjmů. Z jednotlivých složek životního prostředí se poplatky vztahovaly zejména ke znečišťování odpadních a podzemních vod, ovzduší a přírody. Další příjmy pak tvořily dotace ze státního rozpočtu na úhradu výdajů spojených s financováním technické pomoci Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 a programu Nová zelená úsporám (288,5 mil. Kč), splátky z dříve poskytnutých půjček včetně úroků (262,3 mil. Kč) a pokuty včetně finančních postihů (52,7 mil. Kč). Celkovými příjmy fondu ve výši 1 678,7 mil. Kč došlo k překročení rozpočtované částky o téměř 143,4 mil. Kč (tj. o 9,3 %).

Z celkových realizovaných výdajů SFŽP v rozsahu cca 0,8 mld. Kč, tvořily významnou část výdaje na smluvní akce, které dosáhly výše 291,4 mil. Kč, (tj. 35,6 % z celkových výdajů). Formou dotací bylo uvolněno plných 260,5 mil. Kč (tj. 89,4 %) a návratnou formou podpory (půjčky) zbývajících 30,9 mil. Kč (tj. 10,6 %). Rozhodující podíl přitom měly akce zaměřené na podporu aktivit v oblasti ochrany přírody (114,4 mil. Kč), ochrany ovzduší (71,1 mil. Kč), ochrany vod (42,6 mil. Kč) a odpadového hospodářství (63,3 mil. Kč). V roce 2017 pokračovalo poskytování podpory jednotlivým projektům v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014–2020, kofinancovaného z Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj, jehož cílem je ochrana a zlepšování životního prostředí jako základního principu trvale udržitelného rozvoje. Oproti předchozímu programovému období zde došlo ke snížení celkové výše finančních prostředků programu a ke snížení počtu podporovaných aktivit (prioritních os). Prioritou podporovaných projektů v oblasti životního prostředí je kvalita vod včetně snižování rizika povodní, zlepšování ovzduší v lidských sídlech, energetické úspory, zkvalitnění nakládání s odpady a ochrana přírody a krajiny. Celkem bylo v roce 2017 vyhlášeno 45 výzev k podávání žádostí o poskytnutí podpory (výdaje kapitoly 315 – MŽP), přičemž ke konci roku 2017 bylo schváleno 3 797 žádostí za celkem 32,7 mld. Kč. V rámci programu Zelená úsporám pokračovala administrace zbývajících žádostí v oblasti podpory obytných budov (rodinné a bytové domy), kde bylo v roce 2017 proplaceno celkem 13,5 mil. Kč. Jednalo se výhradně o administraci žádostí, zdržených probíhajícími soudními spory či stížnostmi žadatelů. V případě žádostí, týkajících se budov veřejného sektoru, nebyla v roce 2017 z prostředků SFŽP proplacena žádná žádost. Vyhlášením programu Nová zelená úsporám 2013 byl v roce 2013 zahájen příjem nových žádostí o podporu akcí ke snížení energetické náročnosti rodinných domů a efektivnímu využívání obnovitelných zdrojů energie. V roce 2017 probíhala administrace zbývajících nevyplacených žádostí a na základě uzavřených smluv bylo proplaceno 96 žádostí v celkové částce 37,0 mil. Kč. Výdaje spojené s vlastní činností SFŽP (správní výdaje) činily celkem 527,5 mil. Kč, přičemž v této částce jsou zahrnuty i výdaje na administraci programů.

K 31.12.2017 vykázal SFŽP zůstatek peněžních prostředků na bankovních účtech (vč. FKSP) ve výši 7 189,4 mil. Kč.

Tabulka č. 2: Příjmy a výdaje Státního fondu životního prostředí (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond životního prostředí			
	Skutečnost 2016	Rozpočet 2017	Skutečnost 2017	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	996 033	805 000	761 631	94,6
Nedaňové příjmy	725 926	520 300	628 561	120,8
Kapitálové příjmy	0	0	0	x
Přijaté dotace	390 702	210 000	288 462	137,4
z toho: ze státního rozpočtu	390 702	210 000	288 462	137,4
PŘÍJMY CELKEM	2 112 661	1 535 300	1 678 654	109,3
VÝDAJE				
Běžné výdaje	595 398	758 897	633 160	83,4
Kapitálové výdaje	471 739	741 103	185 704	25,1
VÝDAJE CELKEM	1 067 137	1 500 000	818 864	54,6
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	1 045 524	35 300	859 790	2 435,7

Zdroj: SFŽP

3. Státní zemědělský intervenční fond

Státní zemědělský intervenční fond (dále SZIF) svojí činností přispívá k plnění závazků vyplývajících ze Společné zemědělské politiky. V průběhu roku 2017 se uskutečnily změny schváleného rozpočtu SZIF, které se týkaly výše zdrojů a jejich užití na Společnou zemědělskou politiku, marketingovou činnost a na správní výdaje. Celkové zdroje SZIF na financování Společné zemědělské politiky představovaly 37,0 mld. Kč, z toho 31,6 mld. Kč tvořily prostředky z rozpočtu EU. V roce 2017 byly vyplaceny podpory ve výši 35,3 mld. Kč, z toho 30,2 mld. Kč z rozpočtu EU. U SZIF představovaly dotace ze státního rozpočtu (kapitoly MZe) plných 99,3 % upraveného rozpočtu příjmů. Daňové příjmy, představované dávkami z cukru (včetně poplatků z přebytku z výroby cukru), dosáhly částky 120,8 mil. Kč, což znamenalo plnění rozpočtu na 100,0 %. Nedaňové příjmy v roce 2017 činily 63,9 mil. Kč, tj. 32,0 % upraveného rozpočtu. Nad rámec rozpočtovaných příjmů byly inkasovány kapitálové příjmy z prodeje dlouhodobého majetku ve výši cca 1,7 mil. Kč. Celkové výdaje SZIF ve výši 37,1 mld. Kč představovaly plnění upraveného rozpočtu na 65,9 %. Objemově nejvyšší výdaje SZIF při realizaci Společné zemědělské politiky vycházely z příslušných nařízení Komise (ES), Rady (ES) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) a zahrnovaly zejména přímé platby na plochu zemědělské půdy, platby pro zemědělce dodržující postupy příznivé pro životní prostředí (greening) a některé doplňkové platby a zvláštní podpory (celkem 23,2 mld. Kč). Rozdíl oproti upravenému rozpočtu byl u přímých plateb způsoben zejména opožděným vyplácením těchto dotací. V rámci společné organizace trhu na finanční podpory, intervenční nákupy, dotace, odvody a propagaci zemědělských produktů bylo uvolněno celkem 1,2 mld. Kč. Dotace poskytnuté na Program rozvoje venkova včetně tzv. Horizontálního plánu rozvoje venkova dosáhly celkové výše cca 10,9 mld. Kč. Rozdíl oproti upravenému rozpočtu byl způsoben především posunem datumů u části žádostí o platbu, původně deklarované termíny žadatelé dodrželi zpravidla pouze u jednodušších projektů. Tím v roce 2017 docházelo v řadě případů k přesunu vyplacení žádostí do roku 2018.

Na správní výdaje byly vynaloženy finanční prostředky v úhrnné výši 1,6 mld. Kč, tj. 80,0 % rozpočtované částky. Z toho mzdové náklady vč. plateb na sociální a zdravotní pojištění představovaly téměř 0,8 mld. Kč. Úspory byly dosaženy prakticky na všech položkách, vedle

mzdových nákladů u nákupu služeb (IT služby vč. programového vybavení, poradenství, poplatky apod.), pořízení dlouhodobého hmotného majetku a úhrad energií.

Běžné výdaje fondu, uskutečněné v roce 2017 ve výši 33,7 mld. Kč (tj. na 67,0 %) a současně kapitálové výdaje realizované ve výši 3,4 mld. Kč (tj. na 57,1 %), znamenaly celkovou úsporu čerpání výdajů proti upravenému rozpočtu v rozsahu cca 19,2 mld. Kč.

Na financování intervenčních nákupů v roce 2017 měl SZIF s Ministerstvem financí smluvně zajištěnou půjčku 245,8 mil. Kč, přičemž skutečné čerpání činilo pouze 87,3 mil. Kč. Celá čerpaná částka byla předčasně splacena z důvodu zlomu vývoje trendu na trhu s mlékem a opadnutí zájmu o intervenční nákupy sušeného mléka a intervenční skladování obilovin. Nesplacená část půjčky z roku 2016 ve výši cca 174,4 mil. Kč byla z důvodu nedořešeného odprodeje nakoupených intervenčních zásob převedena ke splacení do roku 2018.

V návaznosti na výsledky hospodaření v roce 2017 došlo k poklesu peněžních prostředků na účtech SZIF o téměř 2,4 mld. Kč, přičemž jejich zůstatek k 31.12.2017 činil 2 238,1 mil. Kč.

Tabulka č. 3: Příjmy a výdaje Státního zemědělského intervenčního fondu (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní zemědělský intervenční fond			
	Skutečnost 2016	Rozpočet 2017	Skutečnost 2017	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	121 560	120 771	120 786	100,0
Nedaňové příjmy	75 197	199 707	63 921	32,0
Kapitálové příjmy	1 296	0	1 727	x
Přijaté dotace	37 602 913	51 543 385	34 564 700	67,1
z toho: ze státního rozpočtu	37 602 913	51 491 775	34 545 896	67,1
PŘÍJMY CELKEM	37 800 966	51 863 863	34 751 134	67,0
VÝDAJE				
Běžné výdaje	35 140 849	50 359 849	33 731 618	67,0
Kapitálové výdaje	355 377	5 938 083	3 389 858	57,1
VÝDAJE CELKEM	35 496 226	56 297 932	37 121 476	65,9
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	2 304 740	-4 434 069	-2 370 342	53,5

Zdroj: SZIF

4. Státní fond dopravní infrastruktury

Činnost Státního fondu dopravní infrastruktury (dále SFDI) je zaměřena na financování rozvoje, výstavby, údržby a modernizace dopravní infrastruktury s cílem zajistit efektivní a hospodárné čerpání finančních prostředků a zároveň vytvářet podmínky pro financování projektů spolufinancovaných z Evropských fondů. Schválený rozpočet SFDI byl v průběhu roku na straně příjmů upraven o nespotebované prostředky dotací z minulých let (tzv. nároky), do rozpočtu byly dále zahrnuty přijaté vratky a sankční platby (5,9 mld. Kč), příjmy z pronájmu a splátky návratných finančních výpomocí. Největší podíl připadl na zvýšení dotací poskytnutých ze státního rozpočtu v rámci Operačního programu Doprava (dále OPD) o 3,1 mld. Kč, na financování národních podílů v projektech OPD (o 0,8 mld. Kč), v menší míře pak na údržbu silniční a dálniční sítě (o 0,9 mld. Kč). Na základě aktuálního vývoje byl navýšen rozpočet příjmů z mýtného o 0,9 mld. Kč. Schválený rozpočet výdajů SFDI na rok 2017 byl navýšen o prostředky na úhradu výdajů neuskutečněných v minulých letech (nároky) a na úhradu aktuálně vzniklých potřeb, naopak ke snížení došlo u výdajů na projekty spolufinancované z EU.

Celkové skutečně realizované příjmy SFDI v roce 2017 dosáhly cca 78,4 mld. Kč, což představuje plnění na 97,5 % upraveného rozpočtu. Plnění daňových příjmů ve výši 19,6 mld. Kč (tj. 107,5 % rozpočtované částky) je výsledkem vyšších výnosů silniční daně (o 215,3 mil. Kč), poplatků za užívání dálnic a rychlostních komunikací (o 866,0 mil. Kč) a příjmů ze spotřební daně z minerálních olejů (o 287,4 mil. Kč). Těchto výsledků bylo dosaženo zejména díky růstu ekonomiky v roce 2017. Značnou část nedaňových příjmů tvořily výnosy z mýtného (celkem 10 783,6 mil. Kč), které byly oproti upravenému rozpočtu o 683,6 mil. Kč vyšší (tj. o 6,8 %). Z ostatních nedaňových příjmů tvořily přijaté vratky a sankční platby celkem cca 6,2 mld. Kč, z toho převážná část se týkala vratek nesprávně použitých prostředků (téměř 3,0 mld. Kč) a sankčních plateb od Finančních úřadů (cca 2,1 mld. Kč). U splátek návratných finančních výpomocí, poskytovaných příjemcům na předfinancování výdajů projektů spolufinancovaných z fondů EU, došlo k inkasu cca 0,1 mld. Kč.

Dotace ze státního rozpočtu byly čerpány ve výši 41,5 mld. Kč, tj. na 90,3 %. Čerpání dotací z prostředků programu OPD II na období 2014 - 2020 dosáhlo úrovně téměř 15,8 mld. Kč (tj. 87,1 % rozpočtu), což bylo zapříčiněno postupným schvalováním jednotlivých projektů v průběhu roku 2017. Na krytí národních podílů projektů spolufinancovaných v rámci OPD bylo skutečně čerpáno 0,8 mld. Kč (tj. 99,8 %). Dotace na projekty Komunitárních programů byly čerpány pouze na 52,5 %, přičemž převažujícím důvodem bylo prodloužení zadávacích řízení, resp. pozdější zadávání staveb do realizace včetně přesunu některých projektů do roku 2018. Na projekty Crocodile 2, RIS COMEX a C-Roads byly přitom čerpány pouze minimální částky. K nižšímu čerpání prostředků došlo rovněž v případě dotace na údržbu a opravy dálniční a silniční infrastruktury v souvislosti s odstraňováním povodňových škod (o 13,9 mil. Kč). V tomto případě Středočeský kraj dokončil předpokládaný rozsah prací s výdaji nižšími o 13,9 mil. Kč.

Skutečné výdaje SFDI v roce 2017 dosáhly celkové částky 76,2 mld. Kč (tj. 91,7 % rozpočtu), z toho investiční výdaje činily 39,3 mld. Kč (tj. 86,2 %) a neinvestiční výdaje 36,9 mld. Kč (tj. 98,4 %). Prostředky z rozpočtu SFDI byly v roce 2017 směřovány příjemcům na jednotlivé projekty především z oblasti rozvoje a údržby pozemních komunikací (41,7 mld. Kč), železniční dopravy (33,8 mld. Kč) a vodních cest (0,3 mld. Kč). V rámci OPD II bylo uvolněno celkem 15,8 mld. Kč (tj. 99,0 %), a to na pozemní komunikace (9,1 mld. Kč) a železniční dopravu (6,7 mld. Kč). Z rozpočtu SFDI byla uvolněna částka cca 1,4 mld. Kč veřejným rozpočtům (kraje, města a obce) na rozvoj dopravní infrastruktury (především silniční sítě) včetně zvyšování bezpečnosti dopravy a zavádění nových technologií. Výdaje aparátu SFDI (správní výdaje) byly čerpány v rozsahu 415,2 mil. Kč, tj. na 75,4 % rozpočtované částky. Úspory byly vykázány zejména v kategorii výdajů na platy z důvodu nenaplnění plánovaného stavu zaměstnanců. Výdaje na rozpočtované PPP projekty (60 mil. Kč) nebyly realizovány vzhledem k nevyužití poradenských služeb.

Příjmy SFDI v roce 2017 převyšovaly výdaje o cca 2,2 mld. Kč, peněžní prostředky na účtech k 31.12.2017 dosáhly celkové částky 4 866,7 mil. Kč, přičemž zůstatek na dotačním účtu ve výši 4 590,6 mil. Kč je určen pro potřeby příjemců v roce 2018. V roce 2017 nečerpal SFDI žádné bankovní úvěry.

Tabulka č. 4: Příjmy a výdaje Státního fondu dopravní infrastruktury (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond dopravní infrastruktury			
	Skutečnost 2016	Rozpočet 2017	Skutečnost 2017	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	18 604 632	18 200 000	19 568 714	107,5
Nedaňové příjmy	13 881 831	16 195 433	17 266 528	106,6
Kapitálové příjmy	0	0	0	x
Přijaté dotace	35 564 650	45 997 151	41 533 562	90,3
z toho: ze státního rozpočtu	35 564 650	45 997 151	41 533 562	90,3
PŘÍJMY CELKEM	68 051 112	80 392 584	78 368 803	97,5
VÝDAJE				
Běžné výdaje	39 611 662	37 489 347	36 891 142	98,4
Kapitálové výdaje	39 099 316	45 588 859	39 315 492	86,2
VÝDAJE CELKEM	78 710 978	83 078 206	76 206 634	91,7
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	-10 659 866	-2 685 622	2 162 170	x

Zdroj: SFDI

5. Státní fond rozvoje bydlení

Státní fond rozvoje bydlení (dále SFRB) byl zřízen pro realizaci bytové politiky státu a trvale udržitelné státní podpory bydlení v České republice. Jeho úkolem je zajištění finančních prostředků pro realizaci podpory státu v oblasti bytové politiky ve smyslu naplňování vládní Koncepce bydlení do roku 2020. Prostřednictvím úvěrových programů vytváří podmínky pro komplexní regeneraci bytového fondu, snižování energetické náročnosti bydlení a výstavbu či rekonstrukce bytů a domů především pro vymezené skupiny obyvatel.

Celkové výdaje SFRB, rozpočtované ve výši 2 143,0 mil. Kč, byly skutečně realizovány v rozsahu 1 207,5 mil. Kč, tj. na 56,3 %. Tento výsledek byl ovlivněn především pomalejší dynamikou čerpání poskytnutých úvěrů, nižším objemem vyplacených dotací a částečně i úsporou dosaženou při realizaci programů a v oblasti správních výdajů SFRB. Pozitivní dopad měla i skutečnost, že v roce 2017 nedošlo k žádným výrazným živelným pohromám. Skutečné čerpání jednotlivých podpor, poskytovaných v rámci příslušného úvěrového programu, lze přitom v souladu s příslušnými nařízeními vlády realizovat po dobu několika let, přičemž dynamiku čerpání jednotlivými příjemci podpor nemůže SFRB ovlivnit. Rozpočet výdajů byl v roce 2017 zaměřen zejména na úvěrové programy opravy a modernizace bytových domů (Panel 2013+), na výstavbu nájemního bydlení včetně sociálních bytů, na pomoc mladým rodinám při pořízení, opravách a modernizacích bydlení a u dotačních titulů na zvýhodněné úročení úvěrů v rámci programu PANEL a na snížení jistiny úvěru při narození dítěte. Skutečné čerpání úrokových dotací proběhlo v objemu 782,3 mil. Kč (plnění oproti rozpočtu na 93,2 %), přičemž vyplacené příspěvky jsou rozloženy do jednotlivých let po celou dobu splácení úvěrů a týkaly se výhradně smluv uzavřených v předchozích letech (do roku 2011). Dotace formou snížení jistiny úvěru za každé narozené dítě dle nařízení vlády č. 616/2004 Sb. činily 17,4 mil. Kč (plnění na 48,2 %). Skutečné čerpání nízkouročených úvěrů na program opravy a modernizaci domů (Panel 2013+) dosáhlo výše 190,8 mil. Kč (plnění na 34,7 %), přičemž smluvně alokováno bylo celkem 247,2 mil. Kč, ve formě příslibu zůstalo dalších 20,8 mil. Kč a rozpracovány jsou žádosti v úhrnné výši 98,6 mil. Kč. V programu výstavby nájemních bytů vyčerpali příjemci podpory v roce 2017 celkem 69,2 mil. Kč, což představovalo pouze 21,6 % rozpočtované částky. SFRB přitom uzavřel smlouvy o poskytnutí podpory v úhrnné výši 57,6 mil. Kč,

současně vystavil úvěrové přísliby ve výši 14,6 mil. Kč (budou realizovány až v následujících letech) a rozpracované zůstaly žádosti v celkové výši 105,4 mil. Kč. Překročení objemu uzavřených smluv vyjadřuje skutečnost čerpání ze smluv uzavřených v předchozích letech, neboť úvěrové zdroje lze čerpat až po dobu 3 let, přičemž dynamiku čerpání nemá SFRB možnost ovlivnit. Nízkoúročené úvěry mladým rodinám na pořízení a na opravy a modernizaci bydlení byly čerpány v úhrnné výši 22,7 mil. Kč (plnění na 22,7 %), rozpracované zůstaly žádosti v celkové výši 7,2 mil. Kč. V rámci programu Živel (obnova obydlí po živelní pohromě, rozpočet 20 mil. Kč) a programu na opravy a modernizaci obecního bytového fondu (rozpočet 10 mil. Kč) nebyla v roce 2017 přijata žádná žádost a nebyla uzavřena žádná smlouva. Na výdaje spojené s realizací programů podpor bylo vynaloženo celkem 76,3 mil. Kč (tj. 38,5 % rozpočtované částky) a týkaly se zejména odměn bankám za administraci úrokových dotací a poskytnutých záruk v programu PANEL. Důvodem nižších výdajů bylo především snížení objemu zaručovaných úvěrů a s tím související pokles poplatků a odklad částí výplat úrokových dotací do následujícího roku. Významné úspory oproti rozpočtu (73,5 mil. Kč) bylo dosaženo u neinvestičních převodů přijatých splátek úvěrů, poskytnutých v rámci FN JESSICA, kde s ohledem na změnu strategie byly prostředky ponechány na SFRB za účelem financování dotační části nového programu na regeneraci veřejných prostranství sídlišť. Výdaje na správu SFRB dosáhly v roce 2017 částky cca 48,9 mil. Kč (plnění na 69,8 %), z toho úspora dosažená u položky mzdových výdajů činila cca 6,9 mil. Kč (tj. 15,9 %).

Skutečné příjmy SFRB dosáhly částky cca 926,2 mil. Kč. Překročení schváleného rozpočtu na rok 2017 o 9,2 mil. Kč (tj. o 1,0 %), bylo především důsledkem vyššího objemu splátek z poskytnutých úvěrů z titulu jejich předčasného splacení, příjmy z inkasovaných vratek dotací, poskytnutých v předchozích letech a přijaté pokuty a sankce. Dosažené příjmy SFRB tvořily ze 79,5 % již zmíněné vyšší splátky z úvěrů (736,5 mil. Kč), poskytnutých zejména fyzickým osobám na pořízení, opravy a modernizaci domů a bytů (445,4 mil. Kč) a právnickým osobám (254,9 mil. Kč). Další příjmy se týkaly úroků z poskytnutých úvěrů (94,9 mil. Kč), vratek dotací z předchozích let na základě výsledků kontrol finančních úřadů (3,6 mil. Kč), sankčních plateb (7,0 mil. Kč) a ostatních nedaňových příjmů. V souladu se schváleným rozpočtem obdržel SFRB jednorázovou neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu ve výši 108,0 mil. Kč. Tyto prostředky byly účelově určeny jednak na krytí skutečných výdajů spojených s realizací programu Nový panel (dle nařízení vlády č. 299/2001 Sb.) a jednak na krytí výdajů spojených se snížením jistiny úvěrů poskytnutých mladým lidem při narození dítěte (v souladu s nařízením vlády č. 616/2004 Sb.). Z poskytnuté dotace bylo skutečně čerpáno pouze 82,8 mil. Kč, nevyčerpaná část byla vrácena na účet Ministerstva pro místní rozvoj.

Záporné saldo hospodaření ve výši 281,4 mil. Kč se promítlo ve snížení stavu peněžních prostředků na účtech SFRB. Zůstatek k 31.12.2017 tak činil cca 6 698,9 mil. Kč.

Tabulka č. 5: Příjmy a výdaje Státního fondu rozvoje bydlení (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond rozvoje bydlení			
	Skutečnost 2016	Rozpočet 2017	Skutečnost 2017	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	0	0	0	x
Nedaňové příjmy	932 216	809 000	843 399	104,3
Kapitálové příjmy	49	0	0	x
Přijaté dotace	92 283	108 000	82 774	76,6
z toho: ze státního rozpočtu	92 283	108 000	82 774	76,6
PŘÍJMY CELKEM	1 024 548	917 000	926 173	101,0
VÝDAJE				
Běžné výdaje	998 129	1 103 450	906 759	82,2
Kapitálové výdaje	434 744	1 039 550	300 772	28,9
VÝDAJE CELKEM	1 432 873	2 143 000	1 207 531	56,3
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	-408 326	-1 226 000	-281 358	22,9

Zdroj: SFRB

6. Státní fond kinematografie

Státní fond kinematografie (dále SFKMG) působí v souladu se zákonem č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie (zákon o audiovizí) v oblasti podpory kinematografických projektů a filmových pobídek. Další významnou činností SFKMG je administrace poplatků definovaných zákonem o audiovizí. SFKMG obdržel v roce 2017 účelové dotace ze státního rozpočtu v úhrnné výši 996,5 mil. Kč, z toho 800 mil. Kč na filmové pobídky, 188,6 mil. Kč na podporu projektů z oblasti kinematografie, 6,1 mil. Kč na činnost nově začleněných oddělení (České filmové centrum a Filmová komise) do organizační struktury SFKMG a 1,8 mil Kč na provozní náklady. Fond nečerpal prostředky z fondů EU.

Základním zdrojem vlastních příjmů byly zejména poplatky z vysílání televizní reklamy na soukromoprávních televizích, příjmy z obchodního využití filmů, k nimž SFKMG vykonává autorská práva a odvody poplatků z kinematografických představení (od provozovatelů kin) a z převzatého televizního vysílání (kabelové TV, satelity). Celkové rozpočtované příjmy SFKMG (1 265,3 mil. Kč) byly v roce 2017 plněny na 98,6 % (1 246,9 mil. Kč). Nedodržení rozpočtovaných příjmů v některých položkách ovlivnila zejména závislost na proměnných faktorech filmového průmyslu, které nelze zcela přesně odhadnout. To se týká např. návštěvnosti kin, dosažené ceny reklamy na komerčních TV nebo skutečného zájmu o tzv. fondové filmy.

Rozpočtované výdaje (1 265,3 mil. Kč) byly skutečně čerpány ve výši 1 231,1 mil. Kč, tj. na 97,3 %. Skutečné čerpání výdajů bylo ovlivněno nemožností přesně predikovat výplaty splátek na podporu kinematografie z časového hlediska, a to v návaznosti na plnění podmínek jednotlivých etap podporovaných víceletých projektů. Běžné výdaje v celkovém rozsahu 1 028,5 mil. Kč (plnění na 98,0 %) byly vynaloženy na vyplácení neinvestičních podpor žadatelům na realizaci projektů v oblasti kinematografie a na filmové pobídky (959,7 mil. Kč) a na zajištění chodu SFKMG. Jako neinvestiční dotace byly poskytovány prostředky zejména na vývoj, distribuci a propagaci kinematografických děl, vzdělávání a výchovu v oblasti kinematografie a filmové festivaly a přehlídky. Nemožnost predikovat při tvorbě rozpočtu rozložení žádostí o dotaci mezi jednotlivými právními subjekty je důvodem nedodržení

rozpočtované výše u jednotlivých položek rozpočtové skladby. V případě nedočerpaných finančních prostředků se zpravidla jedná o víceleté projekty, u kterých je čerpání splátek vázáno na splnění stanovených podmínek. Skutečné kapitálové výdaje SFKMG v roce 2017 dosáhly celkové výše 202,6 mil. Kč, tj. 93,9 % rozpočtované částky. Na čerpání výdajů mělo vliv zejména časové hledisko výplaty záloh na dotace u jednotlivých skupin příjemců podpory, přičemž při sestavování rozpočtu nebylo reálně možné stanovit přesné množství žádostí ani splatnosti jednotlivých splátek a vycházelo se tak ze struktury příjemců v předchozích letech. To se týkalo zejména největšího okruhu žadatelů o dotace, kterými jsou nefinanční podnikatelské subjekty – právnické osoby. Investiční transfery těmto příjemcům byly charakterizovány nižším (o 15,7 mil. Kč) čerpáním podpor kinematografie určených především na výrobu filmů, podporu technického rozvoje a modernizace kin a vydávání publikací. Finanční podpory projektů přitom tvoří každoročně podstatnou část kapitálových výdajů a v roce 2017 bylo touto formou vyplaceno celkem 201,2 mil. Kč. Zbývající část kapitálových výdajů SFKMG tvořily výdaje na výpočetní techniku a programové vybavení (celkem cca 1,4 mil. Kč).

Konečný zůstatek peněžních prostředků fondu na bankovních účtech k 31.12.2017 vzrostl o cca 15,9 mil. Kč a činil 1 753,4 mil. Kč, přičemž převážná část těchto prostředků je vázána na podmíněné závazky. Ty jsou určeny na vyplacení podpor kinematografie a filmových pobídek, na které jsou finanční prostředky již schváleny a alokovány, ale nebyly dosud vyplaceny, neboť SFKMG vyplácí dotace či pobídky až po splnění stanovených podmínek.

Tabulka č. 6: Příjmy a výdaje Státního fondu kinematografie (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond kinematografie			
	Skutečnost 2016	Rozpočet 2017	Skutečnost 2017	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	186 119	193 500	191 032	98,7
Nedaňové příjmy	56 063	81 400	59 383	73,0
Kapitálové příjmy	0	0	0	x
Přijaté dotace	981 800	990 358	996 504	100,6
z toho: ze státního rozpočtu	981 800	990 358	996 504	100,6
PŘÍJMY CELKEM	1 223 982	1 265 258	1 246 919	98,6
VÝDAJE				
Běžné výdaje	937 941	1 049 398	1 028 450	98,0
Kapitálové výdaje	160 960	215 860	202 606	93,9
VÝDAJE CELKEM	1 098 901	1 265 258	1 231 056	97,3
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	125 081	0	15 863	x

Zdroj: SFKMG

7. Státní fond kultury

Státní fond kultury (dále SFK) vykonával svoji činnost v souladu se zákonem č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky a hospodařil s finančními prostředky ze zdrojů stanovených mu tímto zákonem. Fond nemá vlastní zaměstnance, agendu SFK zabezpečovali 3 pracovníci Ministerstva kultury. Hlavní činností SFK je poskytování podpor v různých oblastech umění včetně propagace české kultury v zahraničí.

Celkové příjmy fondu, rozpočtované ve výši 63,8 mil. Kč, byly naplněny ve výši 80,6 mil. Kč, tj. na 126,3 %. Značnou část příjmů SFK tvořily obdobně jako v minulých letech příjmy z pronájmu nemovitostí v úhrnné výši cca 34,4 mil. Kč (plnění na 107,4 %), které

představovaly 42,6 % z celkových inkasovaných příjmů. Ostatní nedaňové příjmy tvořily především příjmy dle autorského zákona (tzv. odúmrť), inkasované ve výši 2,3 mil. Kč, žadatelské poplatky (celkem 1,4 mil. Kč) a zálohy od nájemců nemovitostí (2,1 mil. Kč). Dotace od rozpočtů ústřední úrovně zahrnovaly zejména příjem z reklam vysílaných Českou televizí na program ČT 2, který v roce 2017 dosáhl úhrnné částky 39,4 mil. Kč (plnění na 145,1 %). V souladu s memorandem o dlouhodobé spolupráci obdržel SFK dotaci ze státního rozpočtu (Ministerstva kultury) ve výši 935 tis. Kč, určenou na podporu kulturních projektů.

Celkové výdaje SFK rozpočtované ve výši téměř 52,6 mil. Kč byly skutečně čerpány v rozsahu cca 54,9 mil. Kč (tj. 104,4 % rozpočtu). Běžné výdaje byly rozpočtovány ve výši 37,2 mil. Kč, skutečné neinvestiční výdaje činily 41,1 mil. Kč (plnění na 110,6 %). Rada SFK v roce 2017 podpořila 414 kulturních projektů, mezi které rozdělila formou neinvestičních dotací celkem cca 25,0 mil. Kč. Rozdíly oproti rozpočtovaným částkám, vykazovaným u některých položek rozpočtové skladby, jsou v těchto případech dány praktickou nemožností predikovat a následně ovlivnit strukturu žadatelských subjektů z hlediska jejich právní subjektivity. Převážná část ostatních běžných výdajů byla v roce 2017 vynaložena na činnosti spojené s údržbou, správou, provozováním, opravou a rekonstrukcemi nemovitostí, se kterými je SFK příslušný hospodařit. Kapitálové výdaje byly rozpočtovány ve výši 15,4 mil. Kč, skutečné výdaje v roce 2017 činily 13,8 mil. Kč (plnění na 89,3 %). Výdaje zahrnovaly pouze technické zhodnocení budovy Domu U Hybernů (celkem cca 13,5 mil. Kč) a Národního domu na Vinohradech (cca 0,2 mil. Kč).

SFK nevykazuje žádné úvěrové zatížení, zůstatek peněžních prostředků na běžném účtu vedeném u ČNB vzrostl o 25,7 mil. Kč a k 31.12.2017 činil téměř 172,9 mil. Kč.

Tabulka č. 7: Příjmy a výdaje Státního fondu kultury (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond kultury			
	Skutečnost 2016	Rozpočet 2017	Skutečnost 2017	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	0	0	0	x
Nedaňové příjmy	39 112	36 300	40 283	111,0
Kapitálové příjmy	0	0	0	x
Přijaté dotace	34 341	27 500	40 300	146,5
z toho: ze státního rozpočtu	0	0	935	x
PŘÍJMY CELKEM	73 454	63 800	80 583	126,3
VÝDAJE				
Běžné výdaje	30 538	37 180	41 119	110,6
Kapitálové výdaje	14 884	15 400	13 759	89,3
VÝDAJE CELKEM	45 421	52 580	54 878	104,4
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	28 033	11 220	25 705	229,1

Zdroj: SFK

8. Souhrnná charakteristika věřitelské pozice státních fondů

Stav čisté věřitelské pozice z financování státních fondů se v průběhu roku 2017 zvýšil o cca 0,4 mld. Kč, což bylo ovlivněno realizovanými bankovními operacemi, tj. nárůstem stavu peněžních prostředků státních fondů na bankovních účtech ve výši cca 413 mil. Kč. Splatnost půjčky od Ministerstva financí z roku 2016, jejíž nesplacená část k 31.12.2017 činila 174,4 mil. Kč, převedl SZIF do roku 2018.

Tabulka č. 8: Věřitelská pozice státních fondů (v mil. Kč)

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2017	Změna za rok 2017
Peněžní prostředky na účtech u bank	22 506,5	22 919,5	413,0
Závazky z přijatých bankovních úvěrů	0,0	0,0	0,0
Závazky z nebankovních půjček	174,4	174,4	0,0
Věřitelská pozice z financování státních fondů	22 332,1	22 745,1	413,0
z toho : vůči bankám	22 506,5	22 919,5	413,0

Zdroj: MF

II. Hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a Regionálních rad regionů soudržnosti za rok 2017

Výsledky hospodaření územních rozpočtů potvrzují pokračování příznivých trendů z předchozího roku 2016. Znamená to výrazně přebytkové hospodaření, pokračující pokles zadluženosti a značný nárůst stavu finančních prostředků na bankovních účtech. Současně však došlo i k pozitivní změně ve vývoji kapitálových výdajů, zatímco v roce 2016 byl vykázán jejich výrazný meziroční propad, výsledky loňského roku naznačují oživení investičních aktivit obcí a krajů.

Vývoj příjmů územních rozpočtů ovlivňoval především pokračující růst ekonomiky a efektivnější výběr daní, který se prostřednictvím sdílených daní promítl v růstu celkových příjmů krajů a obcí. K nárůstu inkasa daňových příjmů přispěla i změna v rozpočtovém určení daní ve vztahu k obcím. Novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní (zákon č. 391/2015 Sb.), která nabyla účinnosti od 1.1.2017, znamenala navýšení podílu obcí na DPH na 21,4 %, tj. na úroveň před důchodovou reformou, a zrušení problematického 30 % podílu obcí na DPFO z příznání, který byl obcím alokován podle trvalého bydliště osoby podávající daňové příznání.

Další změnou v oblasti daňových příjmů, která se vztahuje pouze k obecním rozpočtům, bylo zavedení daně z hazardních her, která nahradila odvod z loterií a jiných podobných her (zákon č. 187/2016 Sb., o dani za hazardních her), a v návaznosti na to změna ve vykazování těchto příjmů.

V části transferů poskytovaných z kapitoly Všeobecná pokladní správa v rámci finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí, krajů a k rozpočtu hl. m. Prahy byla pro rok 2017 zapracována valorizace příspěvku na výkon státní správy ve výši 5 %. Nad rámec valorizace byly současně do příspěvku na výkon státní správy zahrnuty prostředky na posílení výkonu veřejného opatrovnictví pro územní samosprávné celky.

Vývoj příjmů a výdajů územních rozpočtů byl v loňském roce do značné míry ovlivněn přechodem na nové programové období pro využití prostředků z fondů EU, a to jak z hlediska postavení a funkce Regionálních rad regionů soudržnosti jako součástí územních rozpočtů (dále jen „regionální rady“), tak i z hlediska příjmů a výdajů územních rozpočtů jako celku.

V předchozích letech regionální rady administrovaly finanční prostředky z fondů EU a přes jejich rozpočty procházely značné objemy finančních prostředků. Nyní jejich úloha spočívá především v kontrole projektů po období udržitelnosti a v postupném ukončování jednotlivých regionálních operačních programů. Pro rok 2017 byly proto v kapitole Ministerstva pro místní rozvoj rozpočtovány již jen prostředky na financování provozních výdajů regionálních rad (ve výši 0,2 mld. Kč).

Pro předchozí roky 2015 a 2016 byl charakteristický nárůst příjmů a výdajů na projekty realizované v rámci operačních programů spadajících do končícího programového období 2007–2013. Realizace projektů v rámci nového programového období 2014–2020 se prozatím rozbíhá pomaleji, což v loňském roce znamenalo pro územní rozpočty i nižší zapojení příjmů ze zahraničních zdrojů a současně i jejich nižší výdaje spolufinancované ze zahraničních zdrojů. Programové období 2014–2020 je postaveno na nové struktuře programů, územní rozpočty využívají především Integrovaný regionální operační program (IROP), řízený Ministerstvem pro místní rozvoj.

Ve státním rozpočtu na rok 2017 bylo předpokládáno, že územní rozpočty budou nadále pokračovat v trendu započatém v roce 2012, tzn., že jako celek vykážou v roce 2017 přebytek.

Celková výše přebytku byla predikována ve výši 22,4 mld. Kč, z toho přebytek na úrovni krajů 3,8 mld. Kč, na úrovni obcí 18,3 mld. Kč a u dobrovolných svazků obcí 0,2 mld. Kč, pro regionální rady bylo předpokládán přebytek 0,1 mld. Kč.

Výsledky hospodaření územních rozpočtů byly v loňském roce z hlediska dosaženého salda příznivější. Územní rozpočty ukončily hospodaření s přebytkem ve výši 30,9 mld. Kč. Nejvyšší přebytek byl vykázán na úrovni rozpočtů obcí, dosáhl 21,4 mld. Kč, přičemž zhruba jednou třetinou se na něm podílel výsledek hlavního města Prahy. Kraje ukončily své hospodaření s přebytkem 9,1 mld. Kč, dobrovolné svazky obcí s přebytkem 0,6 mld. Kč. Regionální rady hospodařily s mírným schodkem (0,2 mld. Kč).

Následující hodnocení plnění příjmů a výdajů krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad za rok 2017 je provedeno samostatně k rozpočtu po všech změnách, to znamená k tzv. konečnému rozpočtu (dále jen k rozpočtu), který vedle změn souvisejících s provedenými rozpočtovými opatřeními zahrnuje také změny vyplývající z promítnutí nároků z nespotebovaných výdajů organizačních složek státu.

V kapitole 3. Příjmy a výdaje obcí a dobrovolných svazků obcí jsou výsledky hospodaření hlavního města Prahy jako „obce“ součástí uváděných souhrnných údajů. S ohledem na specifické postavení hlavního města a váhu jeho příjmů a výdajů v celkových příjmech a výdajích obecních rozpočtů, je současně v rámci této kapitoly zpracována samostatná část, týkající se pouze výsledků rozpočtového hospodaření hlavního města Prahy.

1. Celkové výsledky hospodaření krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí a Regionálních rad regionů soudržnosti

Celkové příjmy (po konsolidaci) krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí (dále jen „DSO“) a regionálních rad dosáhly **472,6 mld. Kč** (plnění předpokladů rozpočtu 97,9 %), ve srovnání s předchozím rokem vzrostly o 25,9 mld. Kč. Došlo tak k obnovení trendu každoročního nárůstu celkových příjmů územních rozpočtů, který byl přerušen jejich stagnací v roce 2016, kdy příčinou byl výrazný meziroční pokles objemu přijatých investičních transferů.

K růstu celkových příjmů došlo na úrovni obcí, krajů a DSO. V případě regionálních rad nejsou údaje srovnatelné, neboť v loňském roce k proplácení prostředků z regionálních operačních programů již nedocházelo a pro rok 2017 byly rozpočtovány již jen prostředky na financování provozních výdajů regionálních rad.

Vlastní příjmy územních rozpočtů dosáhly **311,6 mld. Kč**, proti předchozímu roku byly vyšší o 18,1 mld. Kč. Růst vlastních příjmů zajišťovaly pouze **daňové příjmy**, které dosáhly **270,7 mld. Kč**, což bylo meziročně o 21,2 mld. Kč více. Na zvýšení inkasa daňových příjmů se kromě pokračujícího příznivého vývoje ekonomiky a realizace opatření ke zvýšení efektivity při výběru daní podílela i zmíněná novela zákona o rozpočtovém určení daní ve vztahu k obcím.

Nedaňové příjmy činily **34,1 mld. Kč**, což bylo o 1,4 mld. Kč méně nežli v roce předchozím. Ke snížení došlo především u seskupení položek přijaté sankční platby a vratky transferů.

Kapitálové příjmy (tj. příjmy z prodeje nemovitostí a pozemků) byly zaúčtovány ve výši **6,7 mld. Kč**, což bylo o 1,8 mld. Kč méně nežli v předchozím roce.

Celkový objem přijatých transferů činil **161,0 mld. Kč**, proti předchozímu roku to bylo o 7,8 mld. Kč více. Obdobně jako v předchozím roce byl růst vykázán pouze v části neinvestičních transferů, jejichž výše dosáhla 147,6 mld. Kč, což znamená meziroční nárůst o 17,0 mld. Kč. Nárůst byl výrazně vyšší nežli v předchozích letech (v období let 2013-2016 činil průměrný meziroční nárůst neinvestičních transferů 4,1 mld. Kč) a souvisel především

s finančním posilováním oblasti regionálního školství. Územní rozpočty přijaly z kapitoly MŠMT neinvestiční transfery v celkové výši celkem 106,0 mld. Kč, což bylo meziročně o 12,7 mld. Kč více.

Naproti tomu v části přijatých investičních transferů byl již druhým rokem vykázán pokles. Jejich výše dosáhla pouze 13,4 mld. Kč, což představuje dosud nejnižší úroveň od roku 2001 (ve srovnání s rokem 2016 to bylo o 9,2 mld. Kč méně a ve srovnání s rokem 2015 dokonce o 36,2 mld. Kč méně). Pokles investičních transferů souvisí s dosud velmi nízkým čerpáním prostředků na investiční projekty realizované v rámci nového programového období pro využití fondů EU.

Tabulka č. 9: Bilance příjmů a výdajů územ. rozpočtů k 31.12.2017 po konsolidaci¹ (v mil. Kč)

	Územní rozpočty celkem				Stupně územních rozpočtů k 31.12.2017		
	skutečnost k 31.12.2016	rozpočet 2017 po všech změnách	skutečnost k 31.12.2017	% plnění rozpočtu	obce a DSO	kraje	RRRS
Příjmy celkem	446 580,9	482 775,2	472 596,7	97,9	297 634,7	181 650,8	295,5
z toho:							
Daňové příjmy	249 497,7	260 320,0	270 742,6	104,0	206 315,8	64 426,8	.
Nedaňové příjmy	35 509,6	36 976,3	34 139,6	92,3	30 623,6	3 634,2	142,5
Kapitálové příjmy	8 527,6	6 973,8	6 696,8	96,0	6 350,1	346,2	0,5
Přijaté transfery	153 168,9	178 505,1	160 987,9	90,2	54 345,2	113 243,6	152,5
Výdaje celkem	393 526,4	460 374,7	441 646,8	95,9	275 577,4	172 560,2	525,0
z toho:							
Běžné výdaje	326 956,7	358 938,4	358 008,9	99,7	206 897,8	155 189,8	481,3
Kapitálové výdaje	66 569,7	101 436,3	83 637,9	82,5	68 679,6	17 370,4	43,7
Saldo příjmů a výdajů	53 054,5	22 400,5	30 949,9	.	22 057,3	9 090,6	-229,5

Z hlediska struktury zdrojů financování jednotlivých částí územních rozpočtů došlo v loňském roce ke změně, která souvisí s ukončením činnosti regionálních rad jako administrátora finančních prostředků z fondů EU prostřednictvím regionálních operačních programů. Na rozdíl od předchozích let regionální rady již krajům, obcím ani DSO žádné finanční transfery nepřevádí.

V rozpočtech krajů zůstávají dlouhodobě hlavním zdrojem financování transfery (v roce 2017 62,3 % celkových příjmů). Je to dáno tím, že prostřednictvím krajských rozpočtů jsou administrovány prostředky na úhradu přímých nákladů na vzdělávání v regionálním školství (kraje je rozepisují a přímo přidělují příslušným školám a školským zařízením). U obcí jsou hlavním zdrojem financování daňové příjmy, které se na celkových příjmech podílely 69,3 %, podíl přijatých transferů na celkových příjmech obcí činil 18,2 %. Financování činnosti DSO je zajišťováno především transfery z různých úrovní veřejných rozpočtů, v loňském roce činily 63,2 % jejich celkových příjmů.

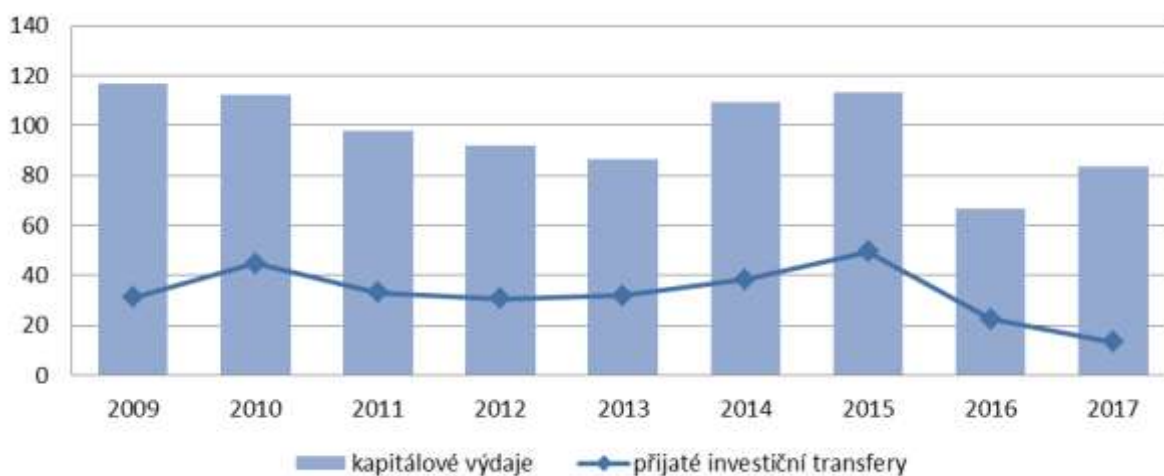
¹ Z důvodu konsolidace, jejímž smyslem je očistit údaje o rozpočtu nebo skutečnosti peněžních operací o interní přesuny peněžních prostředků uvnitř jednotky nebo mezi jednotkami na úrovni sumářů, za které se operace sledují, je součet na úrovni republiky odlišný od součtu jednotlivých úrovní, tj. obcí a DSO, krajů a regionálních rad. Příjmové, výdajové a finanční operace, které jsou předmětem konsolidace spolu s uvedením úrovně, na které se konsolidace provádí, stanovuje vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů regionálních rad regionů soudržnosti.

Pokud jde o strukturu transferů poskytovaných územním rozpočtům z jednotlivých kapitol státního rozpočtu, zůstává dlouhodobě nejvýznamnější kapitola Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ze které jsou poskytovány dotace na přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, obcemi a soukromými zřizovateli. Neinvestiční transfery z této kapitoly tvořily zhruba tři čtvrtiny (76,2 %) z celkového objemu neinvestičních transferů ze státního rozpočtu. Dalším významným zdrojem neinvestičních transferů jsou prostředky kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí. Pokud jde o investiční transfery ze státního rozpočtu určené územním rozpočtům, byly největší objemy prostředků převedeny z kapitol Ministerstva životního prostředí a Ministerstva pro místní rozvoj.

Celkové výdaje územních rozpočtů dosáhly **441,6 mld. Kč** (plnění rozpočtu 95,9 %) a meziročně vzrostly o 48,1 mld. Kč. Vývoj výdajů se tak proti roku předchozímu podstatně lišil. V roce 2016 došlo k meziročnímu poklesu výdajů o 31,8 mld. Kč způsobenému výrazným propadem kapitálových výdajů (o 46,6 mld. Kč), který do značné míry souvisel s přechodem na nové programové období pro využití prostředků z fondů EU. V roce 2017 se nejen významně zvýšily běžné výdaje, ale současně vzrostly také kapitálové výdaje.

Současně s růstem kapitálových výdajů došlo také ke změně z hlediska zdrojů jejich financování. Zatímco v období let 2010 - 2016 se přijaté investiční transfery podílely na celkových kapitálových výdajích v ročním průměru 35,5 %, v roce 2017 to bylo jen 16,0 %. Kraje i obce ve vyšší míře zapojily do financování investic vlastní zdroje, což částečně souvisí i s pomalým náběhem realizace investičních projektů spolufinancovaných z programů EU.

Graf č. 1: Vývoj objemu přijatých investičních transferů a kapitálových výdajů územních rozpočtů celkem (v mld. Kč)

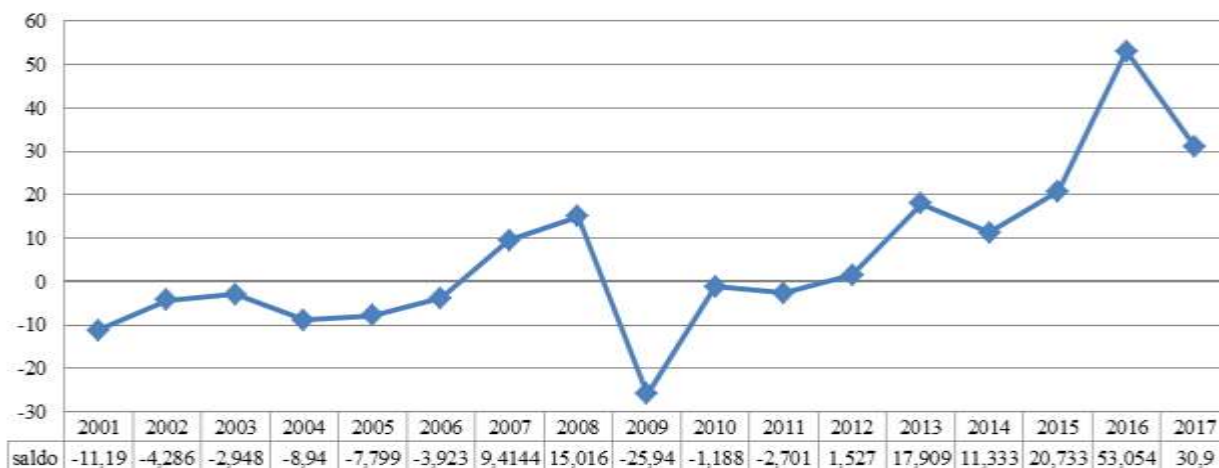
Běžné výdaje dosáhly **358,0 mld. Kč**, meziročně se zvýšily o 31,0 mld. Kč. Více než polovina tohoto zvýšení byla dána nárůstem výdajů poskytovaných formou transferů příspěvkovým, neziskovým a podobným organizacím (o 19,4 mld. Kč). Výdaje na platy a podobné související výdaje se zvýšily o 3,1 mld. Kč.

Výrazný nárůst výdajů byl vykázan také na položkách „výdaje na dopravní územní obslužnost“ a „výdaje na nákup služeb“, a naopak pokles na položce „transfery podnikatelským subjektům“. Zde se však jedná o změny ve vykazování (zařazení výdajů na položku rozpočtové skladby), ke kterým v roce 2017 přistoupilo hlavní město Praha (podrobněji viz dále – část 3.).

Územní rozpočty pokračovaly ve svém odpovědném hospodaření, což se projevilo ve vysokém přebytku hospodaření a dalším nárůstu stavu finančních prostředků na bankovních účtech.

Přebytek hospodaření dosáhl **30,9 mld. Kč**, jedná se o druhý nejvyšší přebytek v dosavadní historii. Rozhodující část byla dosažena na úrovni rozpočtů obcí, které hospodařily s přebytkem 21,4 mld. Kč. Pro srovnání uvádíme vývoj salda hospodaření územních rozpočtů celkem od roku 2001.

Graf č. 2: Vývoj salda hospodaření územních rozpočtů v letech 2001–2017 (v mld. Kč)

Stav finančních prostředků na bankovních účtech² rozpočtového hospodaření krajů, obcí a DSO (bez příspěvkových organizací) dosáhl ke konci sledovaného roku **179,3 mld. Kč**, což bylo meziročně o 28,4 mld. Kč více. Vysoký nárůst byl vykázán jak na úrovni obcí a DSO (o 22,6 mld. Kč), tak na úrovni krajů (o 6,0 mld. Kč). Naproti tomu regionální rady, na jejichž účtech je již jen minimum finančních prostředků, vykázaly pokles o 0,2 mld. Kč.

Tabulka č. 10: Stavy finančních prostředků na bankovních účtech rozpočtů ÚSC a DSO bez příspěvkových organizací ke dni 31.12. (v mld. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ÚSC celkem	57,6	61,9	71,6	89,0	67,8	70,6	71,4	83,8	97,8	107,9	115,0	150,5	179,3
z toho:													
kraje	6,0	7,5	11,2	13,9	11,2	12,3	14,3	12,4	14,6	17,4	16,5	23,8	29,9
obce a DSO	51,6	54,4	60,4	75,1	56,6	58,3	57,1	71,4	83,2	90,5	98,5	126,7	149,3

Stavy finančních prostředků na bankovních účtech rozpočtů krajů, obcí a DSO vykazují dlouhodobě rostoucí trend (výjimkou byl pouze rok 2009). V posledních pěti letech je však růst dynamičtější, stav finančních prostředků na bankovních účtech obcí i krajů se proti roku 2012 zvýšil více než dvojnásobně.

2. Příjmy a výdaje krajů

Celkové příjmy krajů činily **181,7 mld. Kč**, proti předchozímu roku byly vyšší o 13,3 mld. Kč (plnění předpokladů rozpočtu 96,4 %). Na růstu celkových příjmů krajů se

² Údaje o stavu finančních prostředků na bankovních účtech v letech 2016 a 2017 nejsou plně srovnatelné s údaji předchozích let. Do roku 2015 byly do stavu finančních prostředků na bankovních účtech zahrnovány stavy na těchto účtech: Termínované vklady krátkodobé a dlouhodobé, Základní běžný účet ÚSC, Běžné účty fondů ÚSC. V souvislosti s novelou vyhlášky č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů regionálních rad regionů soudržnosti, která nabyla účinnosti od 1.1.2016, se do stavu finančních prostředků na bankovních účtech již nezahrnují termínované vklady (pro informaci: např. v letech 2011-2015 se jejich výše vykazovala k 31.12. pohybovala v rozmezí 3,3 – 6,1 mld. Kč). Nově se však od 1.1.2016 do stavu finančních prostředků na bankovních účtech zahrnuje stav na účtu Pokladna (ke konci roku 2017 činil stav finančních prostředků na tomto účtu 23,1 mil. Kč).

z větší části podílely přijaté transfery (zhruba z 60 %), v předchozím roce byl naopak růst příjmů zajištěn výhradně vlastními příjmy krajů.

Tabulka č. 11: Bilance příjmů a výdajů krajů (v mil. Kč)

Ukazatel	skutečnost k 31.12.2016	rozpočet 2017		skutečnost k 31.12.2017	% plnění rozp.	Index 2017/ 2016
		schválený	po všech změnách			
1	2	3	4	5	6	7
I. Daňové příjmy	58 747,1	62 200,0	62 200,0	64 426,8	103,6	109,7
z toho:						
Daně z příjmů fyzických osob	14 603,2	15 300,0	15 300,0	16 348,8	106,9	112,0
Daně z příjmů právnických osob	14 624,5	14 900,0	14 900,0	15 035,4	100,9	102,8
Daň z přidané hodnoty	29 491,1	32 000,0	32 000,0	32 959,0	103,0	111,8
Daně a poplatky z vybr. činností	28,3	.	.	83,6		295,4
II. Nedaňové příjmy	4 185,0	5 200,0	5 200,0	3 634,2	69,9	86,8
III. Kapitálové příjmy	648,6	450,0	450,0	346,2	76,9	53,4
Vlastní příjmy	63 580,7	67 850,0	67 850,0	68 407,2	100,8	107,6
IV. Přijaté transfery (po konsolidaci)	104 729,0	104 569,6	120 604,6	113 243,6	93,9	108,1
Příjmy celkem (po konsolidaci)	168 309,7	172 419,6	188 454,6	181 650,8	96,4	107,9
I. Běžné výdaje (po konsolidaci)	141 114,0	149 666,1	155 294,0	155 189,8	99,9	110,0
II. Kapitálové výdaje	14 477,8	18 952,7	29 359,8	17 370,4	59,2	120,0
Výdaje celkem (po konsolidaci)	155 591,8	168 618,8	184 653,8	172 560,2	93,5	110,9
Saldo příjmů a výdajů (po konsol.)	12 717,9	3 800,8	3 800,8	9 090,6	.	71,5

Vlastní příjmy krajů dosáhly celkem **68,4 mld. Kč**, meziročně byly vyšší o 4,8 mld. Kč. V rámci vlastních příjmů vzrostly pouze daňové příjmy, v části nedaňových a kapitálových příjmů byl vykázán pokles.

Daňové příjmy dosáhly celkem 64,4 mld. Kč, meziročně byly vyšší o 5,7 mld. Kč (o 9,7 %). Na růstu inkasa se podílel především ekonomický vývoj, současně příznivě působilo i navýšení podílu krajů na celkovém výnosu daně z přidané hodnoty, ke kterému došlo v předchozím roce 2016.

Podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní tvořily daňové příjmy krajů:

- daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušný kraj
- podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- podíl na 8,92 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti,
- podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob.

Celkový výnos **daně z příjmů fyzických osob** činil 16,3 mld. Kč, meziročně se zvýšil o 1,7 mld. Kč. Nárůst byl dosažen pouze v části daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, inkaso daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti a inkaso daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů zůstalo na úrovni předchozího roku.

Daň z příjmů právnických osob byla zaúčtována ve výši 15,0 mld. Kč, proti srovnatelnému období to bylo o 0,4 mld. Kč více.

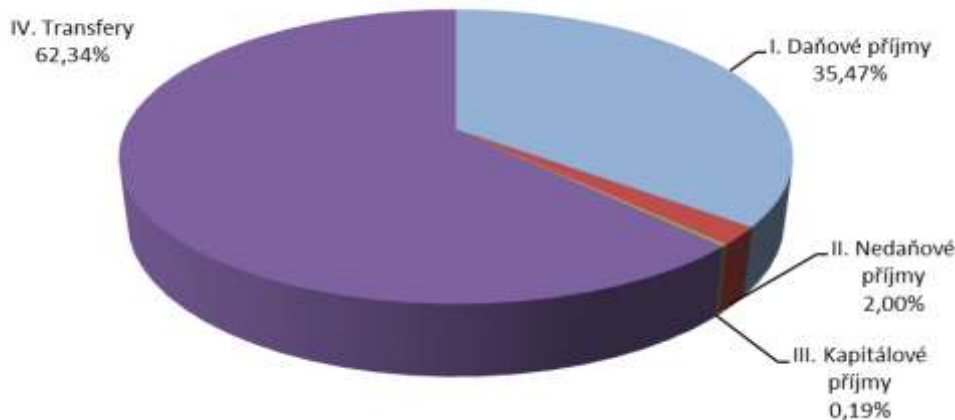
Výnos **daně z přidané hodnoty** dosáhl 33,0 mld. Kč, což znamená meziroční zvýšení o 3,5 mld. Kč. Inkaso daně z přidané hodnoty představovalo polovinu celkových daňových příjmů krajů.

Daně a poplatky z vybraných činností a služeb tvoří jen velmi malou část celkových daňových příjmů krajů (v řádu milionů Kč), jejich rozhodující částí byly dosud správní poplatky. V loňském roce však došlo v této části daňových příjmů ke změně, jejich celkový objem dosáhl 83,6 mil. Kč, což představuje trojnásobné zvýšení, a jejich hlavní součástí se staly poplatky a odvody v oblasti životního prostředí. Od roku 2017 se kraje nově staly příjemcem části výnosu poplatků za znečišťování ovzduší (novela zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší). Z celkového výnosu krajům náleží 25 %, což znamenalo příjem do rozpočtů krajů ve výši 58,9 mil. Kč. Zákon o ochraně ovzduší současně stanoví, že „výnos poplatků za znečišťování ovzduší, který je příjmem kraje, může být použit jen na financování opatření v oblasti ochrany životního prostředí“.

Nedaňové příjmy krajů dosáhly v souhrnu **3,6 mld. Kč**, ve srovnání s předchozím rokem byly nižší o 0,6 mld. Kč. Příjmy se snížily především na položce splátky půjčených prostředků od příspěvkových organizací (činily 0,3 mld. Kč, zatímco v roce 2016 to bylo 0,8 mld. Kč). Na ostatních položkách nedaňových příjmů k zásadnějším změnám nedošlo.

Kapitálové příjmy činily **0,3 mld. Kč**, proti předchozímu roku byly o polovinu nižší. Tyto příjmy představují pro kraje spíše doplňkový zdroj příjmů a jejich objem zůstává dlouhodobě poměrně stabilní (v období let 2010-2017 se pohybovaly mezi 0,3 mld. Kč - 0,6 mld. Kč).

Graf č. 3: Příjmy krajů podle druhového členění rozpočtové skladby za rok 2017 (po konsolidaci)

Transfery představují objemově nejvýznamnější zdroj příjmů rozpočtů krajů. Jsou poskytovány ze státního rozpočtu a ze státních fondů, do konsolidovaných přijatých transferů patří podle rozpočtové skladby také některé převody z vlastních fondů. V roce 2017 činil celkový objem přijatých transferů **113,2 mld. Kč**, což bylo o 8,5 mld. Kč více nežli v roce předchozím. Podíl transferů na celkových příjmech krajů zůstal téměř shodný jako v předchozím roce (62,3 %).

Nárůst byl vykázán pouze v části neinvestičních transferů, dosáhly 108,1 mld. Kč (meziročně o 11,4 mld. Kč více). Objem přijatých investičních transferů se proti předchozímu roku snížil o 2,9 mld. Kč a činil 5,2 mld. Kč. Rovněž v předchozím roce byl vykázán jejich meziroční pokles, a to o 5,4 mld. Kč. Výše přijatých investičních transferů v roce 2017 se tak dostala na nejnižší úroveň od roku 2009. Důvodem je především pomalejší náběh využívání prostředků na realizaci investičních projektů spolufinancovaných z fondů EU. Z finančních výkazů

vyplývá, že v loňském roce činily příjmy krajů ze zahraničních zdrojů (investiční prostředky) celkem 4,3 mld. Kč (3,1 mld. Kč v rámci OP Životní prostředí 2014+ a 1,1 mld. Kč v rámci Integrovaného regionálního operačního programu). V předchozích dvou letech, kdy byla dokončována realizace projektů programového období 2007 – 2013, byly tyto příjmy vyšší (v roce 2016 činily 7,3 mld. Kč a v roce 2015 činily 12,0 mld. Kč).

Ze státního rozpočtu jsou krajům poskytovány transfery z kapitoly VPS, které zahrnují příspěvek na výkon státní správy v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům krajů a tzv. ostatní dotace z kapitoly VPS. Transfery z kapitoly VPS činí zhruba 1,1 % z celkového objemu transferů ze státního rozpočtu, rozhodující část je poskytována z ostatních kapitol státního rozpočtu.

Příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti poskytovaný v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům krajů (příloha č. 5 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2017) byl stanoven ve výši 1,1 mld. Kč. V objemu příspěvku byla zohledněna 5 % valorizace. Dále byl příspěvek navýšen o 17,1 mil. Kč na zajištění činnosti krajských úřadů vůči obcím v souvislosti s výkonem veřejného opatrovnictví (1 316 tis. Kč na každý kraj, tj. 2 pracovní úvazky). Prostředky na výkon státní správy jsou krajům zasílány postupně v průběhu roku (měsíčně).

Ostatní dotace poskytované krajům z kapitoly VPS byly v rozpočtu stanoveny v celkové výši 255,5 mil. Kč. Jednalo se především o prostředky neinvestiční (210,5 mil. Kč), zahrnuté v ukazateli „Další prostředky pro územní samosprávné celky“, který obsahuje tituly, které nelze rozpočtovat u konkrétních příjemců v době sestavování rozpočtu (prostředky na výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy, prostředky pro řešení aktuálních problémů územních samosprávných celků). Investiční prostředky byly rozpočtovány ve výši 45,0 mil. Kč a byly určeny na výkupy pozemků pod silnicemi II. a III. třídy. Pokračování v uvolňování těchto dotací krajům vláda schválila usnesením č. 508/2016.

V rámci ostatních dotací z kapitoly VPS přijaly kraje v loňském roce celkem 138,6 mil. Kč, z toho největší část tvořily prostředky na výkupy pozemků pod krajskými komunikacemi (35,0 mil. Kč), prostředky na úhradu nákladů spojených s preventivními opatřeními zabráňujícími vzniku a šíření onemocnění tuberkulózou (28,1 mil. Kč), prostředky na náhrady škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy (23,8 mil. Kč) a prostředky na řešení krizových situací (27,4 mil. Kč - Zlínský kraj - Vrbětice).

Nejvýznamnější zdroj příjmů krajů představují transfery a půjčky poskytované přímo z rozpočtu jednotlivých kapitol státního rozpočtu a ze státních fondů. Ve sledovaném roce přijaly kraje z rozpočtů ústředních orgánů státní správy a státních fondů (bez kapitol VPS, OSFA a prostředků z Národního fondu) finanční prostředky v celkové výši 111,5 mld. Kč, což představuje meziroční zvýšení o 12,7 mld. Kč. Nárůst prostředků se promítá především v oblasti vzdělávání, v oblasti sociální a v oblasti životního prostředí.

Obdobně jako v minulých letech přijaly kraje největší objem transferů z kapitoly **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy**, a to ve výši 91,0 mld. Kč (82,0 mld. Kč v roce 2016). Převážnou část dotací tvořily neinvestiční výdaje určené na přímé náklady škol (platy, výdaje na učební pomůcky a školní potřeby, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, služby apod.). Další prostředky byly použity na programy zaměřené na rozvoj a zkvalitnění vzdělávání, dále na rozvoj odborného a dalšího vzdělávání, na podporu asistentů pedagogů pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním, na podporu navýšení kapacit ve školských poradenských zařízeních apod.

Tabulka č. 12: Přehled o transferech a půjčkách přijatých kraji ze státního rozpočtu a ze státních fondů v roce 2017 (v mil. Kč)

Kapitola	Celkem	z toho:		
		Neinvestiční	Investiční	Půjčky
Úřad vlády ČR	5,3	5,3		
Ministerstvo zahraničních věcí	0,5	0,5		
Ministerstvo práce a sociálních věcí	11 990,0	11 862,7	127,3	
Ministerstvo vnitra	47,3	7,3	40,0	
Ministerstvo životního prostředí	3 244,5	95,6	3 148,9	
Ministerstvo pro místní rozvoj	1 237,3	31,0	1 206,3	
Ministerstvo průmyslu a obchodu	67,2	1,9	65,3	
Ministerstvo dopravy	2 562,6	2 562,6		
Ministerstvo zemědělství	77,9	9,7	68,2	
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	91 019,7	91 013,3	6,4	
Ministerstvo kultury	45,6	42,1	3,5	
Ministerstvo zdravotnictví	539,4	463,9	75,5	
Národní fond	18,8	9,0	9,8	
Operace státních finančních aktiv	60,9		60,9	
VPS - transfery v rámci souhrnného dotačního vztahu	1 140,5	1 140,5		
VPS - ostatní transfery	138,6	103,5	35,1	
Státní fond životního prostředí	7,9	7,9		
Státní fond dopravní infrastruktury	653,6	403,9	249,7	
C e l k e m	112 857,6	107 760,7	5 096,9	0,0

Kraje obdržely z kapitoly **Ministerstva práce a sociálních věcí** finanční prostředky ve výši 12,0 mld. Kč (v předchozím roce 10,1 mld. Kč), které byly použity převážně na neinvestiční nedávkové transfery poskytované podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Další prostředky byly uvolněny v rámci operačního programu Zaměstnanost, který je zaměřen na podporu zaměstnanosti a adaptability pracovní síly, a dále rovněž na státní příspěvek zřizovatelům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Investiční prostředky směřovaly do Programu pořízení a technická obnova majetku ve správě ústavů sociální péče a byly určeny na stavební úpravy zařízení sociální péče v působnosti územních orgánů.

Finanční prostředky ve výši 3,2 mld. Kč obdržely kraje z kapitoly **Ministerstva životního prostředí**, z toho převážnou část tvořily investiční transfery, které směřovaly na zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, na zlepšování kvality ovzduší, na omezování množství odpadů, snižování ekologických zátěží, ochranu a péči o přírodu a krajinu.

Z rozpočtu kapitoly **Ministerstva dopravy** získaly kraje finanční prostředky v celkové výši 2,6 mld. Kč, tj. na srovnatelné úrovni s předchozím rokem. Jednalo se o neinvestiční transfery určené na příspěvek na ztrátu dopravce z provozu veřejné osobní dráží dopravy.

Kraje dále přijaly z kapitoly **Ministerstva pro místní rozvoj** finanční prostředky ve výši 1,2 mld. Kč, které byly uvolněny především v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), který je zaměřený na podporu regionální konkurenceschopnosti, infrastruktury a vyváženého rozvoje území České republiky. Hlavními oblastmi, do kterých podpora směřuje, jsou silnice II. třídy, dopravní obslužnost, integrovaný záchranný systém, sociální integrace, energetické úspory v oblasti bydlení apod.

Z kapitoly **Ministerstva zdravotnictví** získaly kraje transfery ve výši 0,5 mld. Kč, které byly použity například na specializační vzdělávání zdravotnických pracovníků, na zvláštní příspěvek za směny pro nelékařská zdravotnická povolání bez odborného dohledu a na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního zdravotnictví.

V souvislosti s přehledem čerpání transferů ze státního rozpočtu a ze státních fondů je nutné zmínit, že také pro rok 2017 bylo rozhodnuto o pokračování financování silnic II. a III. třídy ve vlastnictví krajů z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury (usnesení vlády č. 150 ze dne 27.2.2017 a usnesení vlády č. 516 ze dne 10.7.2017). Na tento účel mělo být uvolněno celkem 3,4 mld. Kč. Mezi jednotlivé kraje byla částka (stejně jako v předchozích dvou letech) rozdělena na základě procentuálního podílu délky předmětné silniční sítě připadající na příslušný kraj. V návaznosti na rozhodnutí krajů pak byly tyto prostředky poskytnuty jimi zřízeným organizacím správy a údržby silnic, a to buď přímo, nebo prostřednictvím rozpočtů krajů. Převod prostředků přímo organizacím správy a údržby silnic zvolila většina krajů (tyto finanční prostředky se nepromítají ve finančních výkazech krajů). Převod prostřednictvím rozpočtů krajů si zvolily tři kraje, kterým bylo poskytnuto celkem 0,6 mld. Kč (tato částka je promítnuta ve finančních výkazech krajů jako přijaté transfery).

Celkové výdaje krajů dosáhly **172,6 mld. Kč** (plnění rozpočtu 93,5 %), proti předchozímu roku byly vyšší o 17,0 mld. Kč. Růst byl vykázan v obou částech výdajů, výraznější však byl v části běžných výdajů.

Běžné výdaje krajů činily **141,1 mld. Kč**, což znamená meziroční zvýšení o 14,1 mld. Kč. Nárůst se promítl především v části transferů poskytovaných z rozpočtů krajů.

V objemově nejvýznamnější části, kterou tvoří neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím, dosáhly výdaje 116,2 mld. Kč, tj. o 11,0 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Zvýšení se týkalo především příspěvkových organizací působících v odvětví vzdělávání a školských služeb (zvýšení o 8,7 mld. Kč) a v odvětví sociálních služeb (o 0,9 mld. Kč).

Tabulka č. 13: Výdaje krajů v letech 2015-2017 po konsolidaci (v mil. Kč)

	2015 skutečnost	2016 skutečnost	2017 skutečnost	Index	
				2016/ 2015	2017/ 2016
I. Běžné výdaje	133 860,0	141 114,0	155 189,8	105,4	110,0
z toho					
<i>Platy a ostatní platby za provedenou práci</i>	2 756,0	2 903,3	3 114,9	105,3	107,3
Nákup materiálů	540,9	282,8	263,6	52,3	93,2
Nákup vody, paliv a energie	121,7	115,7	111,5	95,1	96,4
Nákup služeb	2 645,6	2 299,7	2 658,8	86,9	115,6
Ostatní nákupy	1 685,7	1 785,9	1 873,8	105,9	104,9
Výdaje na dopravní obslužnost	12 664,9	12 955,3	13 710,9	102,3	105,8
Neinvestiční transfery podnik. subjektům	3 840,6	4 050,4	4 496,6	105,5	111,0
Neinvestiční transfery nezisk. a podob. org.	5 110,2	5 962,8	6 981,7	116,7	117,1
Neinvestiční transfery přisp. a podob. org.	98 759,7	105 143,3	116 185,8	106,5	110,5
z toho: zřízeným příspěvk. organizacím	49 774,2	52 206,9	56 849,8	104,9	108,9
cizím příspěvkovým organizacím	48 866,4	52 801,5	59 148,1	108,1	112,0
II. Kapitálové výdaje	27 299,2	14 477,8	17 370,4	53,0	120,0
z toho:					
Investiční nákupy a související výdaje	16 507,2	4 524,5	5 921,7	27,4	130,9
Investiční transfery podnikatel. subjektům	482,2	491,4	869,2	101,9	176,9
Investiční transfery nezisk. a podobným org.	146,7	219,5	223,8	149,6	102,0
Investiční transfery příspěvk. organizacím	6 845,8	5 190,9	4 747,1	75,8	91,5
Výdaje celkem	161 159,2	155 591,8	172 560,2	96,5	110,9

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím, dosáhly 7,0 mld. Kč, tj. o 1,0 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Také zde se nárůst se týkal především organizací působících v oblasti sociálních služeb (o 0,8 mld. Kč) a v oblasti vzdělávání a školských služeb (o 0,2 mld. Kč).

Objem transferů určených podnikatelským subjektům činil 4,5 mld. Kč a meziročně byl o 0,4 mld. Kč vyšší.

Neinvestiční transfery poskytovaly kraje ze svých rozpočtů také přímo ostatním rozpočtům územní úrovně. Jejich celková výše dosáhla 3,4 mld. Kč, což bylo o 0,6 mld. Kč více. Jedná se především o transfery obcím a DSO (například dotace v rámci programu obnovy venkova, na podporu aktivit v oblasti životního prostředí, podporu prevence sociálně patologických jevů, podporu v oblasti kultury, sportu a tělovýchovy, na obnovu kulturních památek, podporu v sociální oblasti a zdravotnictví, příspěvky Sborům dobrovolných hasičů).

Výdaje krajů na dopravní obslužnost činily 13,7 mld. Kč³, proti předchozímu roku to bylo o 0,8 mld. Kč více. Tyto výdaje představují finanční kompenzaci dopravcům podle smluv o veřejných službách v přepravě cestujících uzavíraných podle zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů.

Ve výdajích, které mají úzkou souvislost se zajišťováním běžného provozu krajů, byl nárůst vykázan na položkách: platy a ostatní platby za provedenou práci (o 0,2 mld. Kč), nákup služeb (o 0,4 mld. Kč) a ostatní nákupy (o 0,1 mld. Kč). Výdaje na nákup materiálu a výdaje na nákup vody, paliv a energie zůstaly na stejné úrovni jako v předchozím roce.

Kapitálové výdaje činily 17,4 mld. Kč, meziročně vzrostly o 2,9 mld. Kč. Vývoj byl příznivější nežli v roce 2016, kdy došlo k jejich výraznému meziročnímu propadu.

Investiční výdaje na pořízení dlouhodobého majetku dosáhly 5,9 mld. Kč a proti srovnatelnému období vzrostly o 1,4 mld. Kč. Dále vzrostly také výdaje na nákup akcií a majetkových podílů o 0,5 mld. Kč.

V části transferů, které kraje poskytují různým subjektům, byl nárůst vykázan ve skupině transferů určených podnikatelským subjektům, dosáhly 0,9 mld. Kč (o 0,4 mld. Kč více).

Investiční transferů nepodnikajícím fyzickým osobám dosáhly 1,6 mld. Kč, zde se jednalo o dotace na výměnu kotlů v domácnostech (výdaje vykázané na § 3713 - Změny technologií vytápění). Do roku 2015 byly výdaje krajů na této položce velmi nízké, program výměny kotlů byl zahájen v roce 2016 a v tomto roce činily transfery nepodnikajícím fyzickým osobám 1,3 mld. Kč.

Objem investičních transferů, které kraje poskytují neziskovým a podobným organizacím zůstal na úrovni vykázané v předchozím roce (0,2 mld. Kč).

Mírný pokles byl vykázan v části transferů poskytovaných obcím a DSO (o 0,1 mld. Kč). Jedná se o prostředky určené především na podporu rozvoje obcí, na výstavbu a obnovu dopravní infrastruktury, na výstavbu a obnovu vodohospodářské infrastruktury a na protipovodňová opatření, na ochranu životního prostředí a ochranu lesů, dále na rozvoj aktivit volného času a sportu, na podporu cestovního ruchu, na řešení havarijních stavů po povodních a živelných pohromách apod.

Investiční transfery příspěvkovým organizacím klesly o 0,5 mld. Kč (pokles vykázan především u příspěvkových organizací působících v odvětví zdravotnictví).

Z hlediska odvětvového členění kapitálových výdajů vynakládají kraje dlouhodobě největší objemy prostředků do oblastí dopravy, vzdělávání a školských služeb, zdravotnictví a ochrany

³ Olomoucký kraj zřídil pro zajišťování činností souvisejících s dopravní obslužností samostatnou příspěvkovou organizaci a od roku 2015 vykazuje výdaje na dopravní územní obslužnost na položce 5331-Neinvestiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím. Z odvětvového členění výdajů vyplývá, že v rámci těchto transferů bylo v roce 2017 pro účely dopravní územní obslužnosti vynaloženo 1,0 mld. Kč (vykázano na § 2292- Dopravní obslužnost, který byl nově zaveden od r. 2017).

životního prostředí. V těchto odvětvích došlo také v roce 2017 k nejvyššímu meziročnímu nárůstu. Investiční výdaje v odvětví dopravy činily 6,3 mld. Kč (růst o 1,5 mld. Kč), v odvětví zdravotnictví 3,5 mld. Kč (růst o 0,5 mld. Kč), vzdělávání a školských služeb 2,2 mld. Kč (růst o 0,2 mld. Kč) a ochrany životního prostředí 1,7 mld. Kč (růst o 0,3 mld. Kč).

Hospodaření krajů skončilo s přebytkem 9,1 mld. Kč, v rozpočtu byl predikován přebytek 3,8 mld. Kč. Kladné saldo hospodaření vykázaly všechny kraje, jeho výše se u jednotlivých krajů pohybovala v rozmezí 0,3 – 1,4 mld. Kč. Přebytkové hospodaření ovlivnilo i potřebu čerpání cizích návratných zdrojů. Kraje nově přijaly dlouhodobé úvěry a půjčky v souhrnné výši pouze 0,3 mld. Kč a současně uhradily splátky svých dlouhodobých závazků ve výši 2,7 mld. Kč, což se promítlo v dalším poklesu celkové zadluženosti krajů (viz dále).

Na bankovních účtech vykázaly kraje (bez příspěvkových organizací) 29,9 mld. Kč, což bylo proti předchozímu roku o 6,0 mld. Kč více a zároveň také nejvíce v dosavadní historii krajů.

Příspěvkové organizace zřizované kraji

Ke konci roku 2017 vykonávalo činnost celkem 1883 příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem byly kraje. Počet příspěvkových organizací se meziročně snížil o 15 organizací. Trend meziročního poklesu počtu příspěvkových organizací je dlouhodobější, proti roku 2008, kdy bylo evidováno celkem 2 241 příspěvkových organizací zřízených kraji, je nyní jejich počet o 358 organizací nižší (k poklesu počtu příspěvkových organizací dochází především v oblasti sekundárního vzdělávání).

Z celkového počtu příspěvkových organizací jich 1 856 (tj. zhruba 98,2 %) vykázalo účetní zisk nebo vyrovnané hospodaření.

Příspěvkové organizace jsou zřizovány pro činnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Tyto organizace hospodaří s finančními prostředky získanými vlastní činností a s prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele, dále s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu a ze zahraničí.

Z hlediska odvětvové struktury převažují organizace působící v oblasti vzdělávání, tvoří 66,3 % z celkového počtu příspěvkových organizací zřizovaných kraji (gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště, speciální střední školy, konzervatoře a sportovní školy, speciální předškolní zařízení a speciální základní školy, základní umělecké školy, zařízení výchovného poradenství, ostatní zařízení související s výchovou mládeže a domovy mládeže). Významným odvětvím je dále oblast sociálních věcí, kde působilo 21,7 % z celkového počtu organizací (domovy pro seniory, ústavy péče pro mládež, sociální poradenství, ostatní sociální péče a pomoc rodině). V oblasti kulturních služeb provozovalo činnost zhruba 6,7 % organizací (divadelní, hudební a knihovnická činnost, muzea, galerie) a v odvětví zdravotnictví 3,4 % organizací (nemocnice, odborné léčebné ústavy, lázeňské léčebny, zdravotnická záchranná služba).

3. Příjmy a výdaje obcí a DSO

Celkové příjmy obcí a DSO (dále jen „obcí“) dosáhly **297,6 mld. Kč**, meziročně vzrostly o 15,6 mld. Kč (plnění předpokladů rozpočtu 99,2 %). Znamenalo to obnovení trendu každoročního meziročního nárůstu celkových příjmů obecních rozpočtů, který byl přerušen v roce 2016 (pokles o 5,7 mld. Kč; důvodem byl výrazný propad objemu přijatých transferů, které byly meziročně nižší o 20,8 mld. Kč, tj. zhruba o jednu třetinu).

Tabulka č. 14: Bilance příjmů a výdajů obcí (v mil. Kč)

Ukazatel	skutečnost k 31.12.2016	rozpočet 2017		skutečnost k 31.12.2017	% plnění rozp.	Index 2017/ 2016
		schválený	po všech změnách			
1	2	3	4	5	6	7
I. Daňové příjmy	190 750,6	198 120,0	198 120,0	206 315,8	104,1	108,2
z toho:						
Daně z příjmů fyzických osob	44 780,5	44 800,0	44 800,0	47 845,9	106,8	106,8
Daně z příjmů právnických osob	45 762,2	46 900,0	46 900,0	47 070,6	100,4	102,9
Daň z přidané hodnoty	72 522,5	80 300,0	80 300,0	82 544,5	102,8	113,8
Daně a poplatky z vybr. činností	17 098,7	15 720,0	15 720,0	18 089,1	115,1	105,8
Daň z věcí nemovitých	10 585,7	10 400,0	10 400,0	10 765,1	103,5	101,7
II. Nedaňové příjmy (po konsolidaci)	31 363,3	31 741,0	31 741,0	30 623,6	96,5	97,6
III. Kapitálové příjmy	7 877,5	6 523,3	6 523,3	6 350,1	97,3	80,6
Vlastní příjmy	229 991,4	236 384,3	236 384,3	243 289,5	102,9	105,8
IV. Přijaté transfery (po konsolidaci)	52 039,3	45 834,1	63 669,9	54 345,2	85,4	104,4
Příjmy celkem (po konsolidaci)	282 030,7	282 218,4	300 054,2	297 634,7	99,2	105,5
I. Běžné výdaje (po konsolidaci)	188 983,2	198 902,3	207 366,2	206 897,8	99,8	109,5
II. Kapitálové výdaje	52 517,7	64 830,9	74 202,8	68 679,6	92,6	130,8
Výdaje celkem (po konsolidaci)	241 500,9	263 733,2	281 569,0	275 577,4	97,9	114,1
Saldo příjmů a výdajů (po konsol.)	40 529,8	18 485,2	18 485,2	22 057,3	.	54,4

Na růstu celkových příjmů se podílely především **vlastní příjmy**, dosáhly **243,3 mld. Kč**, což bylo meziročně o 13,3 mld. Kč více. V rámci vlastních příjmů byl nárůst vykázán pouze v části daňových příjmů, nedaňové a kapitálových příjmů se meziročně snížily.

Daňové příjmy dosáhly **206,3 mld. Kč**, proti srovnatelnému období předchozího roku to bylo o 15,7 mld. Kč více (plnění předpokladů rozpočtu 104,1 %). Na vysokém nárůstu inkasa daňových příjmů se kromě příznivého ekonomického vývoje a vyšší efektivnosti při výběru daní podílí i nové nastavení rozpočtového určení daní ve vztahu k obcím. Podstatou změn, které nabyly účinnosti k 1.1.2017 bylo navýšení podílu obcí na DPH z 20,83 % na 21,4 %, tj. na úroveň před důchodovou reformou, a zrušení problematického 30 % podílu obcí na DPFO z přiznání, který byl obcím alokován podle trvalého bydliště osoby podávající daňové přiznání (záměrem bylo odstranit ze systému prvek, který byl pro zhruba tři čtvrtiny obcí nevýhodný).

Podle § 4 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní tvoří daňové příjmy rozpočtů obcí:

- výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,
- podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených pod písm. c),
- podíl na 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d),
- podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu h) a v § 3 odst. 1 písm. a),

- g) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- h) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

Celkový výnos **daně z příjmu fyzických osob** činil **47,8 mld. Kč**, proti předchozímu roku se zvýšil o 3,1 mld. Kč. Nárůst se týkal pouze daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, jejíž výše dosáhla 42,8 mld. Kč, což znamenalo nárůst o 5,6 mld. Kč. Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti činila 1,2 mld. Kč, v roce předchozím to bylo 3,8 mld. Kč (pokles o 2,5 mld. Kč souvisí s novelou zákona o rozpočtovém určení daní). Výše inkasa daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů (zahrnuje daň z úroků, dividend a jiných kapitálových výnosů, případně i daň z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby) zůstala na shodné úrovni jako v předchozím roce, činila 3,8 mld. Kč.

Daň z příjmů právnických osob byla vykázána v celkové výši **47,1 mld. Kč**. Ve srovnání s předchozím rokem vzrostla o 1,3 mld. Kč. Daň z příjmů právnických osob (zahrnuje daň ze zisku a kapitálových výnosů) dosáhla 40,7 mld. Kč, což bylo meziročně o 1,1 mld. Kč více. Daň z příjmů právnických osob za obce dosáhla 6,4 mld. Kč, vzrostla o 0,2 mld. Kč. Jedná se o daň, kdy poplatníkem je obec (různé podnikatelské aktivity), obec výdaj k zaplacení této daně neprovádí a neinkasuje tak její příjem, ale jen si částku odpovídající této dani ponechává na svém bankovním účtu.

Inkaso **daně z přidané hodnoty**, která je objemově nejvýznamnějším daňovým příjmem obecních rozpočtů, činilo 82,5 mld. Kč, což bylo meziročně o 10,0 mld. Kč více. Výnos daně z přidané hodnoty tvořil více než čtvrtinu celkových příjmů obecních rozpočtů (27,7 %).

Do daňových příjmů obcí se dále zahrnují **daně a poplatky z vybraných činností a služeb**. V souhrnu dosáhly **18,1 mld. Kč**, což je proti předchozímu roku o 1,0 mld. Kč více. Ve srovnání s předchozím rokem došlo ve struktuře příjmů ke změnám ve vykazování příjmů z loterií a výherních hracích přístrojů. V návaznosti na přijetí zákona č. 187/2016 Sb., o dani hazardních her, který nabyl účinnosti od 1.1.2017, byla přijata novela rozpočtové skladby, která upravila vykazování příjmů z loterií a výherních hracích přístrojů. Od roku 2017 jsou tyto příjmy vykazovány v rámci nově zavedené skupiny „Daně, poplatky a jiná obdobní plnění v oblasti hazardních her“⁴, zatímco do roku 2016 byly vykazovány v rámci skupiny „Ostatní odvody z vybraných činností a služeb“.

Příjmy v nové skupině daně, poplatky a jiná obdobní plnění v oblasti hazardních her dosáhly celkem 6,6 mld. Kč (z toho 4,9 mld. Kč činila daň z hazardních her podle nového zákona č. 187/2016 Sb., a 1,7 mld. Kč dohánějící odvody z loterií a odvody z výherních hracích přístrojů podle předchozí právní úpravy).

Ostatní odvody z vybraných činností a služeb činily 0,3 mld. Kč (v předchozím roce to bylo 6,2 mld. Kč). Jednalo se jednak o příjmy obcí za zkoušky z odborné způsobilosti od žadatelů o řidičské oprávnění (0,1 mld. Kč) a dále příjmy z úhrad za dobývání nerostů a poplatků za geologické práce (0,2 mld. Kč).

⁴ V návaznosti na změny v oblasti odvodů z hazardních her (zákon č. 187/2016 Sb., o dani hazardních her) byly provedeny změny v rozpočtové skladbě. Ve skupině 135 - Ostatní odvody z vybraných činností a služeb byly položky 1351 – Odvod z loterií a podobných her kromě výherních hracích přístrojů a 1355 – Odvod z výherních hracích přístrojů zrušeny. Zavedena byla nová skupina 138 – Daně, poplatky a jiná obdobní peněžité plnění v oblasti hazardních her a v jejím rámci položka 1381 - Daň z hazardních her, a pro dohánějící odvody podle předchozí právní úpravy byly zavedeny položky 1382 – Zrušený odvod z loterií a podobných her kromě z výherních hracích přístrojů a 1383 - Zrušený odvod z výherních hracích přístrojů.

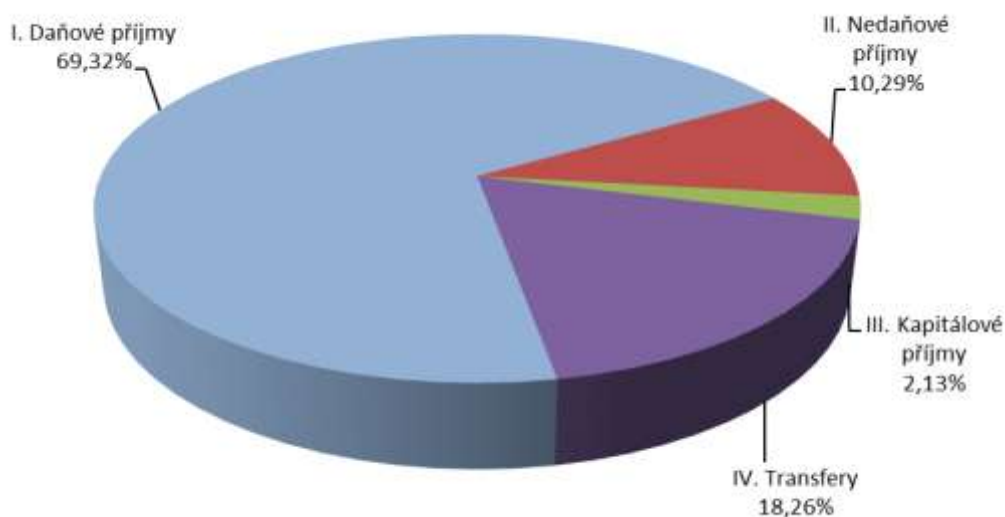
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí dosáhly stejné výše jako v předchozím roce, tj. 2,9 mld. Kč. Jejich největší část tvoří poplatky za uložení odpadů (1,5 mld. Kč) a dále poplatky za komunální odpad (1,2 mld. Kč), které obce vybírají podle obecně závazné vyhlášky vydané podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.

Místní poplatky z vybraných činností a služeb dosáhly celkem 5,3 mld. Kč (nárůst o 0,1 mld. Kč). Největší část tvoří poplatky za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, které obec vybírá podle § 10 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích (3,6 mld. Kč). Dále do skupiny patří například poplatky za užívání veřejného prostranství (0,6 mld. Kč), poplatky za lázeňský nebo rekreační pobyt (0,4 mld. Kč), poplatky ze psů (0,3 mld. Kč) a poplatky z ubytovací kapacity (0,3 mld. Kč).

Příjem obcí ze **správních poplatků**, které jsou stanovené zákonem o správních poplatcích za správní úkony a správní řízení, dosáhl 2,9 mld. Kč, ve srovnání s předchozím rokem byl vyšší o 0,1 mld. Kč. Jedná se o poplatky stanovené zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, který upravuje inkaso poplatků za správní úkony a správní řízení, jejichž výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod. upravená zvláštními zákony.

Výnos **daně z nemovitých věcí**, která je výlučným příjmem obecních rozpočtů, dosáhl **10,8 mld. Kč**, tj. o 0,2 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Obce mohou významněji ovlivnit výši příjmu z daně z nemovitých věcí stanovením tzv. místního koeficientu modifikujícího výslednou daň pro všechny nemovitosti na území celé obce (ve výši 2, 3, 4 nebo 5). Tímto koeficientem se vynásobí daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a za byty, popřípadě jejich soubory, s výjimkou některých zemědělských pozemků. Pro rok 2017 navýšilo místní koeficient celkem 585 obcí (bez městských obvodů), v loňském roce to bylo 562. Převážná většina obcí, které pro rok 2017 navýšily místní koeficient, stanovila koeficient ve výši 2 (celkem 485 obcí). Nejvyšší koeficient ve výši 5 stanovilo 17 obcí.

Graf č. 4: Příjmy obcí podle druhového členění rozpočtové skladby za rok 2017 (po konsolidaci)

Nedaňové příjmy byly zaúčtovány ve výši **30,6 mld. Kč**, proti předchozímu roku byly nižší o 0,7 mld. Kč. Pokles byl vykázán především na položce přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání, jejichž výše činila 0,9 mld. Kč, což bylo o 1,3 mld. Kč méně nežli v předchozím roce. Snížily se také příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy (o 0,2 mld. Kč) a splátky půjček od zřízených příspěvkových organizací

(o 0,1 mld. Kč). Naproti tomu růst byl vykázan v objemově nejvýznamnějších skupinách, kterými jsou příjmy z pronájmu majetku (dosáhly 12,3 mld. Kč, meziročně o 0,2 mld. Kč více) a příjmy z vlastní činnosti (dosáhly 9,3 mld. Kč, meziročně o 0,5 mld. Kč více). Dále vzrostly také výnosy z finančního majetku (o 0,2 mld. Kč). Odvody příspěvkových organizací zůstaly na podobné úrovni jako v předchozím roce (0,9 mld. Kč).

Kapitálové příjmy dosáhly **6,3 mld. Kč** a proti loňskému roku byly nižší o 1,5 mld. Kč. Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, které tvoří rozhodující část kapitálových příjmů, dosáhly 5,7 mld. Kč, což je meziročně o 1,3 mld. Kč méně (z toho: příjmy z prodeje nemovitostí klesly o 1,1 mld. Kč a příjmy z prodeje pozemků o 0,2 mld. Kč).

Významnou součástí příjmů obecních rozpočtů jsou **transfery**, které jsou obcím poskytovány ze státního rozpočtu, ze státních fondů a z rozpočtů krajů. Mezi konsolidované přijaté transfery patří také některé převody z vlastních fondů obcí. Celkový objem přijatých transferů činil **54,3 mld. Kč**, proti předchozímu roku to bylo o 2,3 mld. Kč více. K nárůstu došlo pouze v části neinvestičních transferů, v části investičních transferů byl stejně jako v předchozím roce vykázan pokles, avšak již podstatně mírnější (činil 4,3 mld. Kč, zatímco v předchozím roce to byl 20,6 mld. Kč).

Největší část tvořily transfery ze státního rozpočtu (včetně prostředků Národního fondu), dosáhly 39,0 mld. Kč (v předchozím roce 34,6 mld. Kč). Ze státních fondů získaly obce 1,0 mld. Kč a z rozpočtů krajů 5,2 mld. Kč, z vlastních fondů hospodářské (podnikatelské) činnosti si obce do svých rozpočtů převedly 7,8 mld. Kč, zbývající část dále tvořily převody z rozpočtů obcí do rozpočtů DSO, případně jiným obcím a transfery ze zahraničí. Na rozdíl od předchozích let nebyly již obcím převáděny žádné transfery z rozpočtů regionálních rad.

Transfery ze státního rozpočtu zahrnují dotace z kapitoly VPS poskytované v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a finančního vztahu k rozpočtu hlavního města Prahy (přílohy č. 6 a č. 7 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2017), dále tzv. ostatní dotace z kapitoly VPS a dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu.

Z hlediska obsahu finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí a k rozpočtu hl. m. Prahy nedošlo proti předchozímu roku ke změnám. Finanční vztahy zahrnují příspěvek na výkon státní správy a dotace na vybraná zdravotnická zařízení (finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtu hl. m. Prahy zahrnuje pouze příspěvek na výkon státní správy).

Příspěvek na výkon státní správy je určen na částečnou úhradu výdajů spojených s výkonem státní správy dle § 62 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Pro rok 2017 zůstala zachována pro všechny kategorie obcí „kumulovaná“ konstrukce příspěvku, tj. příspěvek představuje součet dílčích částek vypočtených pro jednotlivé správní působnosti. Pro rok 2017 byl celkový objem příspěvku valorizován o 5 %. V celkovém objemu příspěvku byl současně zapracován dopad aplikace předmětných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve vztahu k veřejnému opatrovnictví (financování se týká opatrovnictví zletilých osob, konkrétní situace jsou definovány v občanském zákoníku). Obce jako veřejní opatrovníci mají obdržet násobek paušální platby dle počtu opatrovanců (pro rok 2017 byla stanovena paušální platba ve výši 29 000 Kč na opatrovance za rok). Obcím vykonávajícím působnost veřejných opatrovníků, byl proto příspěvek na výkon státní správy zvýšen o částku odpovídající násobku počtu opatrovanců.

Dotace na vybraná zdravotnická zařízení je určena pro dětské domovy do tří let věku dítěte zřizované obcemi podle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, které nejsou napojeny na soustavu zdravotních pojišťoven.

Celkový objem finančních prostředků poskytovaných v rámci finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a finančního vztahu k rozpočtu hl. m. Prahy byl ve státním rozpočtu stanoven ve výši 9,1 mld. Kč (z toho obcím v jednotlivých krajích bylo určeno 8,2 mld. Kč a hl. m. Praze 0,9 mld. Kč). Jedná se v zásadě o finanční prostředky určené na výkon státní správy, neboť dotace na vybraná zdravotnická zařízení tvoří jen zlomek z objemu prostředků poskytovaných v rámci finančních vztahů. Dotace na vybraná zdravotnická zařízení byla v rozpočtu stanovena v celkové výši 18,2 mil. Kč (na jedno místo 93 068 Kč), příjemcem dotace byly města Plzeň, Brno a Ostrava.

Mimo finanční vztahy byly v kapitole VPS rozpočtovány pro obce a hl. m. Prahu finanční prostředky v celkové výši 1,6 mld. Kč. Větší část (1,0 mld. Kč) tvořily investiční dotace zahrnuté v ukazateli „Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem“. Převážná část prostředků byla vyčleněna v programu - Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství, jehož cílem je navýšit kapacity základních devítiletých škol v působnosti a v majetku obcí. Další prostředky byly zahrnuty v programu – Akce financované z rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu a Vlády ČR. Neinvestiční prostředky (0,6 mld. Kč) byly zahrnuty v ukazateli Další prostředky pro územní samosprávné celky a dále v ukazateli Ostatní výdaje (předpokládané výdaje na volby).

Čerpání ostatních dotací z kapitoly VPS bylo proti předpokladům rozpočtu mírně nižší. Přijaté investiční dotace dosáhly 0,8 mld. Kč (705,0 mil. Kč na realizaci akcí v rámci programu Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství a 68,0 mil. Kč na akce financované z rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu a vlády ČR). Objem přijatých neinvestičních dotací činil 0,4 mld. Kč, přičemž rozhodující část tvořily dotace na výdaje spojené se společnými volbami do Parlamentu ČR (333,0 mil. Kč).

Největší část transferů přijímají obce přímo **z rozpočtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu a ze státních fondů**. V průběhu roku přijaly obce z rozpočtů ústředních orgánů státní správy a státních fondů (bez kapitol VPS, OSFA a prostředků z Národního fondu) finanční prostředky v celkové výši 29,6 mld. Kč, což představuje meziroční zvýšení o 3,5 mld. Kč. Nárůst prostředků se promítá především v oblasti vzdělávání.

Z kapitoly **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** přijaly obce transfery v celkové výši 15,4 mld. Kč (11,9 mld. Kč v roce 2016). Největší část těchto prostředků představují převody prostředků na přímé náklady na vzdělávání a dotace pro soukromé školy (pro hl. město Prahu). Neinvestiční prostředky byly dále použity v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání, který se zaměřuje na zvýšení kvality vzdělávání, propojení vzdělávání s trhem práce a posílení principu rovného přístupu ke vzdělávání. Další prostředky byly uvolněny na zvýšení platů pracovníků regionálního školství a zvýšení platů nepedagogických zaměstnanců. Investiční prostředky byly použity na rozvoj výukových kapacit mateřských a základních škol zřizovaných obcemi.

Z rozpočtu **Ministerstva práce a sociálních věcí** přijaly obce transfery v celkové výši 4,9 mld. Kč, z toho neinvestiční prostředky činily 4,8 mld. Kč. Značnou část z celkového objemu představují především transfery na výkon činnosti obcí s rozšířenou působností v oblasti sociálně-právní ochrany dětí a na neinvestiční nedávkové transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Další prostředky byly obcím uvolněny na výkon pěstounské péče, na státní příspěvek zřizovatelům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na aktivní politiku zaměstnanosti a na financování společných programů EU a ČR zaměřené na podporu zaměstnanosti a adaptability pracovní síly.

Obce obdržely z kapitoly **Ministerstva pro místní rozvoj** účelové prostředky ve výši 2,4 mld. Kč, tj. na srovnatelné úrovni předchozího roku. Převážná část prostředků byla použita v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), který je zaměřen

na dopravní infrastrukturu a obslužnost, sociální problematiku, energetické úspory v oblasti bydlení a další. Transfery byly dále uvolněny na obnovu obecního majetku po živelních pohromách, na regeneraci sídlišť, na podporu obnovy a rozvoje venkova apod.

Objem finančních prostředků ve výši 2,2 mld. Kč (1,5 mld. Kč v roce 2016) obdržely obce z kapitoly **Ministerstva životního prostředí**, z toho značnou část tvořily investiční transfery realizované v rámci projektů zaměřených na výstavbu a technickou obnovu kanalizací, čističek odpadních vod a rovněž na protipovodňová opatření. Další prostředky podpořily opatření ke snížení emisí z lokálního vytápění a zlepšování kvality ovzduší.

Finanční prostředky přijaté z kapitoly **Ministerstva zemědělství** činily 2,2 mld. Kč, proti úrovni předchozího roku byly mírně nižší. Převážná část transferů směřovala do oblasti investic na podporu výstavby a technického zhodnocení vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu. Neinvestiční přijaté prostředky byly určeny pro obce na hospodaření v lesích a na obnovu lesních porostů.

Tabulka č. 15: Přehled o transferech a půjčkách přijatých obcemi ze státního rozpočtu a ze státních fondů v roce 2017 (v mil. Kč)

Kapitola	Celkem	z toho:		
		Neinvestiční	Investiční	Půjčky
Úřad vlády České republiky	11,5	11,5		
Ministerstvo zahraničních věcí	0,4	0,4		
Ministerstvo obrany	8,2	6,1	2,1	
Ministerstvo práce a sociálních věcí	4 887,6	4 781,5	106,1	
Ministerstvo vnitra	517,3	150,1	367,2	
Ministerstvo životního prostředí	2 209,9	158,5	2 051,4	
Ministerstvo pro místní rozvoj	2 420,5	903,8	1 516,7	
Ministerstvo průmyslu a obchodu	224,9	68,9	156,0	
Ministerstvo dopravy	222,0	216,8	5,2	
Ministerstvo zemědělství	2 156,4	310,2	1 846,2	
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	15 423,1	15 003,1	420,0	
Ministerstvo kultury	488,6	463,2	25,4	
Ministerstvo zdravotnictví	36,1	35,7	0,4	
Národní fond	37,4	27,4	10,0	
VPS - transfery v rámci souhrn. dotačního vztahu	9 096,6	9 096,6		
VPS - ostatní transfery	1 210,6	436,1	774,5	
Státní zemědělský intervenční fond	122,3	1,8	120,5	
Státní fond životního prostředí	114,9	53,7	31,5	29,7
Státní fond dopravní infrastruktury	792,5	96,5	696,0	
Státní fond rozvoje bydlení	9,7	9,6	0,1	
Státní fond kinematografie	5,9		5,9	
Státní fond kultury	0,2	0,2		
C e l k e m	39 996,6	31 831,7	8 135,2	29,7

Z kapitoly **Ministerstva vnitra** byly do rozpočtů obcí uvolněny transfery ve výši 0,5 mld. Kč. Finanční prostředky byly použity např. na podporu prevence kriminality na místní úrovni a na pořízení a obnovu majetku jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí.

Obce získaly z rozpočtu **Ministerstva kultury** transfery ve výši 0,5 mld. Kč. Prostředky byly určeny zejména na realizaci programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón a programu státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů, dále také na akce programu záchrany architektonického dědictví.

Z kapitoly **Ministerstva dopravy** obdržely obce finanční prostředky ve výši 0,2 mld. Kč, neinvestiční prostředky byly použity na příspěvek za ztrátu dopravce z provozu veřejné osobní drážní dopravy a investiční transfery byly uvolněny na pořízení a technické zhodnocení silniční sítě ve správě obcí.

Ze **Státního fondu dopravní infrastruktury** přijaly obce celkem 0,8 mld. Kč, jednalo se především o investiční prostředky (0,7 mld. Kč) určené na financování dopravní infrastruktury. Ze **Státního fondu životního prostředí** získaly obce transfery ve výši 0,1 mld. Kč, prostředky směřovaly obdobně jako v předcházejících letech k ochraně vod, k ochraně přírody ve volné krajině a chráněných územích, dále byla podpořena opatření na zlepšení stavu ovzduší i půdy.

Celkové výdaje obcí dosáhly **275,6 mld. Kč**, proti předchozímu roku to bylo o 34,1 mld. Kč více. Nárůst byl vykázán jak v části běžných, tak i kapitálových výdajů. Znamená to změnu proti předchozím dvěma letům, kdy se vždy celkový objem výdajů meziročně snížil, a to z důvodu klesajících kapitálových výdajů.

Tabulka č. 16: Výdaje obcí v letech 2015–2017 po konsolidaci (v mil. Kč)

	2015 skutečnost	2016 skutečnost	2017 skutečnost	Index 2016/ 2015	Index 2017/ 2016
I. Běžné výdaje	180 998,8	188 983,2	206 897,8	104,4	109,5
z toho:					
Platy a ostatní platby za provedenou práci	29 814,0	31 235,7	33 396,2	104,8	106,9
Nákup materiálu	4 985,5	5 009,1	5 462,9	100,5	109,1
Úroky vlastní	1 502,8	1 326,9	1 098,3	88,3	82,8
Nákup vody, paliv a energie	6 815,2	6 877,0	7 026,5	100,9	102,2
Nákup služeb	30 653,0	31 577,4	36 930,2	103,0	117,0
Ostatní nákupy	17 176,6	19 771,1	19 484,8	115,1	98,6
Výdaje na dopravní územní obslužnost	4 991,4	5 170,7	21 570,0	103,6	417,2
Neinvestiční transfery podnikatel. subjektům	19 011,9	19 066,8	4 587,4	100,3	24,1
Neinvestiční transfery nezisk. a podob. org.	6 124,0	6 218,8	6 944,2	101,5	111,7
Neinvestiční transfery příspěvk. a podob. org.	40 735,7	41 634,3	48 314,8	102,2	116,0
II. Kapitálové výdaje	85 203,6	52 517,7	68 679,6	61,6	130,8
z toho:					
Investiční nákupy a související výdaje	77 902,7	46 978,2	63 371,3	60,3	134,9
Nákup akcií a majetkových podílů	1 145,2	741,6	622,2	64,8	83,9
Investiční transfery podnikatel. subjektům	1 792,6	1 160,6	504,3	64,7	43,5
Investiční transfery nezisk. a podobným org.	288,8	494,2	423,4	171,1	85,7
Investiční transfery příspěvk. organizacím	2 186,8	2 372,1	2 735,6	108,5	115,3
Výdaje celkem	266 202,4	241 500,9	275 577,4	90,7	114,1

Běžné výdaje, kterými je zajišťován provoz obcí a jejich organizací, dosáhly **206,9 mld. Kč** (plnění rozpočtu 99,8 %). Ve srovnání s předchozím rokem to znamená nárůst o 17,9 mld. Kč.

Z hlediska jednotlivých skupin výdajů byly proti předchozím obdobím vykázány výrazné změny ve čtyřech výdajových skupinách: výdaje na dopravní obslužnost, výdaje na nákup služeb, výdaje na ostatní nákupy a výdaje na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům. Tyto meziroční změny (například výdaje na dopravní územní obslužnost nárůst o 16,4 mld. Kč, výdaje na nákup služeb nárůst o 5,3 mld. Kč a výdaje na transfery podnikatelským subjektům pokles o 14,5 mld. Kč), však nejsou dány faktickými změnami objemu výdajů, ale změnami metodickými, které učinilo hlavní město Praha. V roce 2017 hlavní město přistoupilo ke změnám ve vykazování výdajů (zařazení na položky rozpočtové skladby), které souvisejí s financováním městské dopravy a výdajů spojených s opravami a údržbou silnic - podrobněji viz dále samostatná část o hospodaření hlavního města Prahy.

Dopady změn ve výkaznictví hlavního města Prahy na celkové výsledky hospodaření obcí dokumentují vysokou váhu příjmů a výdajů hlavního města ve výsledcích za obce celkem.

Výdaje obcí na **platy a ostatní platby za provedenou práci** činily celkem 33,4 mld. Kč, což je meziročně o 2,2 mld. Kč více. V rámci této skupiny vzrostly výdaje na platy zaměstnanců v pracovním poměru o 1,7 mld. Kč, výdaje na odměny členů zastupitelstev obcí o 0,2 mld. Kč a ostatní osobní výdaje o 0,2 mld. Kč. Na související platby povinného pojistného placeného zaměstnavatelem vynaložily obce 10,6 mld. Kč (zvýšení o 0,7 mld. Kč).

Výdaje na nákup materiálu (například ochranné pomůcky, knihy, tisk, drobný hmotný dlouhodobý majetek) dosáhly 5,5 mld. Kč, meziročně o 0,4 mld. Kč více.

Výdaje **na úroky vlastní** dosáhly 1,1 mld. Kč, proti předchozímu roku klesly o 0,2 mld. Kč (trend poklesu výdajů na této položce je dlouhodobý, proti roku 2009, kdy výdaje na úroky činily 2,8 mld. Kč, se tyto výdaje snížily o více než polovinu).

Na **nákup vody, paliv a energie** vynaložily obce 7,0 mld. Kč, tj. o 0,1 mld. Kč více nežli v předchozím roce.

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím činily 6,9 mld. Kč (nárůst o 0,7 mld. Kč). Jsou to zejména transfery obecně prospěšným společnostem, spolkům, občanským sdružením, církvím a náboženským společnostem, společenstvím vlastníků jednotek a ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím, které tvoří objemově nejvýznamnější skupinu transferů poskytovaných z rozpočtů obcí, dosáhly 48,3 mld. Kč (zvýšení o 6,7 mld. Kč). Do této skupiny patří neinvestiční příspěvky a transfery organizacím působícím v oblasti vzdělávání a školských služeb, dále organizacím v oblasti kultury (činnost divadel, knihoven, muzeí a galerií), tělovýchovy a zájmové činnosti, bydlení a komunálních služeb a ochrany životního prostředí. Významnou část tvoří rovněž výdaje v oblasti služeb sociální péče (domovy pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením, pečovatelská služba, osobní asistence, podpora samostatného bydlení, apod.).

Výsledky na následujících položkách běžných výdajů nejsou vzhledem ke změnám ve výkaznictví hlavního města Prahy srovnatelné s výsledky za rok 2016:

- výdaje na dopravní územní obslužnost (21,6 mld. Kč) - z hlediska obcí jde o převody finančních prostředků na účet sdružených prostředků za účelem úhrad (finančních kompenzací) dopravcům podle smluv o veřejných službách v přepravě cestujících,
- výdaje na nákup služeb (36,9 mld. Kč) - jedná se především o výdaje na služby pošt, telekomunikací a radiokomunikací, nájemné, služby peněžních ústavů, konzultační a poradenské služby, služby zpracování dat apod.,
- výdaje na ostatní nákupy (19,5 mld. Kč) - například výdaje na opravy a udržování, na programové vybavení, cestovné, pohoštění, účastnické poplatky na konference, nájemné za nájem s právem koupě, nákup uměleckých předmětů,
- výdaje na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům (4,6 mld. Kč) - jedná se o transfery nefinančním podnikatelským subjektům - právnickým osobám zřízeným podle obchodního zákoníku, tj. veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti.

Z hlediska odvětvového členění běžných výdajů je dlouhodobě největší objem výdajů vynakládán na činnosti v oblasti místní správy a samosprávy, v roce 2017 zde výdaje dosáhly 43,6 mld. Kč. Dalšími významnými odvětvími jsou doprava (38,0 mld. Kč), vzdělávání a školské služby (31,9 mld. Kč), bydlení a komunální služby (18,6 mld. Kč), ochrana

životního prostředí (17,9 mld. Kč), kultura, církve a sdělovací prostředky (13,4 mld. Kč) a sociální služby 9,8 mld. Kč.

Největší meziroční nárůst výdajů byl vykázán v odvětví vzdělávání a školské služby (o 4,3 mld. Kč) a v odvětví dopravy (o 4,2 mld. Kč).

Kapitálové výdaje obcí činily **68,7 mld. Kč**, proti předchozímu roku vzrostly o 16,2 mld. Kč. Znamená to změnu proti předchozím dvěma letům, kdy kapitálové výdaje klesaly (v roce 2015 se meziročně snížily o 5,1 mld. Kč a v roce 2016 dokonce o 32,7 mld. Kč).

Výdaje v objemově nejvýznamnější položce, kterou jsou investiční nákupy a související výdaje, dosáhly 63,4 mld. Kč, což bylo meziročně o 16,4 mld. Kč více (jedná se platby za pořízení dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku a za nákup pozemků).

Na nákup akcií a majetkových podílů vynaložily obce 0,6 mld. Kč (proti předchozímu roku o 0,1 mld. Kč méně).

V části transferů, které obce poskytují ze svých rozpočtů, byl pokles vykázán v případě transferů podnikatelským subjektům (dosáhly 0,5 mld. Kč, což bylo o 0,7 mld. Kč méně) a transferů neziskovým a podobným organizacím (dosáhly 0,4 mld. Kč, tj. o 0,1 mld. Kč méně). Naopak v části transferů poskytovaných příspěvkovým a podobným organizacím se objem zvýšil z 2,4 mld. Kč v roce 2016 na 2,7 mld. Kč, tj. o 0,3 mld. Kč.

Z hlediska odvětvového členění dlouhodobě směřují kapitálové výdaje obcí především do odvětví dopravy, vodního hospodářství a bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje. Meziroční růst kapitálových výdajů se proto promítl zejména v těchto odvětvích. Objem investic v odvětví bydlení, komunální služby a územní rozvoj činil 14, 4 mld. Kč (zvýšení o 3,9 mld. Kč), v odvětví vodního hospodářství 13,5 mld. Kč (zvýšení o 2,8 mld. Kč více), v odvětví dopravy 12,6 mld. Kč (zvýšení o 1,5 mld. Kč).

Významnější nárůst byl vykázán dále v odvětví vzdělávání a školské služby, kde investice dosáhly 9,2 mld. Kč (meziroční zvýšení o 2,8 mld. Kč) a v odvětví požární ochrana a integrovaný záchranný systém, kde objem investic dosáhl 2,5 mld. Kč, což byl dvojnásobně více nežli v roce 2016. Výdaje obcí do tohoto odvětví vykazují nárůst již druhým rokem.

Hospodaření obecních rozpočtů celkem skončilo s přebytkem ve výši 22,1 mld. Kč, v předchozím roce činil přebytek 40,5 mld. Kč. Z celkového počtu 6258 obcí vykázalo přebytek 4 633 obcí (74 %) a z celkového počtu 726 DSO jich hospodařilo s přebytkem 430 (59 %).

Příjmy a výdaje hlavního města Prahy

Hospodaření hlavního města Prahy je v rámci výkaznictví (finanční a účetní výkazy) sledováno jako rozpočet obce, a proto výsledky jeho hospodaření jsou součástí výše uvedených souhrnných údajů o hospodaření obcí.

Postavení hlavního města Prahy v rámci územních rozpočtů je však specifické, a to z hlediska systému veřejné správy (hlavní město vykonává jak státní správu, která podle zákona přísluší obcím, tak i státní správu, jejíž výkon zajišťují kraje), a současně i z hlediska objemu finančních prostředků, které procházejí jejím rozpočtem (příjmy hlavního města představují zhruba čtvrtinu celkových příjmů obecních rozpočtů; v roce 2017 to bylo 26,1 %).

Ve státním rozpočtu není výše jednotlivých příjmů a výdajů pro hl. m. Prahu samostatně rozpočtována, jsou součástí celkových příjmů a výdajů rozpočtů obcí. Samostatně je stanovena pouze výše dotací z kapitoly VPS, a to příspěvek na úhradu výkonu státní správy (dle § 31 odst. 4 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze) a dále prostředky na financování provozu ochranných systémů podzemních dopravních staveb. Ve státním

rozpočtu byl příspěvek na úhradu výkonu státní správy stanoven ve výši 906,2 mil. Kč (pro rok 2017 byl valorizován o 5 % a zároveň byl navýšen o prostředky na zajištění role hlavního města v souvislosti s výkonem veřejného opatrovnictví v působnosti kraje a na vlastní výkon opatrovnictví v působnosti obce v závislosti na počtu opatrovanců). Dotace na zajištění provozu ochranných systémů podzemních dopravních staveb byla stanovena ve výši 45,0 mil. Kč.

Dosažené hodnoty základních ukazatelů hospodaření hlavního města nemohou být z výše uvedených důvodů srovnávány s hodnotami rozpočtovanými. V následující tabulce jsou proto kromě údajů za rok 2017 uvedeny i údaje za tři roky předchozí, což umožňuje porovnání z dlouhodobějšího hlediska.

Tabulka č. 17: Příjmy a výdaje hlavního města Prahy v letech 2014 - 2017 (v mil. Kč)

Ukazatel	skutečnost 2014	skutečnost 2015	skutečnost 2016	skutečnost 2017	Index 2015/ 2014	Index 2016/ 2015	Index 2017/ 2016
1	3	5				6	7
I. Daňové příjmy	45 183,8	47 093,3	51 248,8	55 078,1	104,2	108,8	107,5
II. Nedaňové příjmy	5 937,8	4 341,1	3 559,1	2 452,6	73,1	82,0	68,9
III. Kapitálové příjmy	133,3	36,7	49,3	39,0	27,6	134,2	79,0
IV. Přijaté transfery	18 726,9	19 311,8	19 385,4	20 193,5	103,1	100,4	104,2
Příjmy celkem	69 981,8	70 782,9	74 242,6	77 763,2	101,1	104,9	104,7
Běžné výdaje	46 752,1	48 244,6	51 140,8	57 872,1	103,2	106,0	113,2
Kapitálové výdaje	21 302,9	10 096,9	10 819,2	12 438,1	47,4	107,2	115,0
Výdaje celkem	68 055,1	58 341,6	61 960,0	70 310,2	85,7	106,2	113,5
Saldo příjmů a výdajů	1 926,7	12 441,3	12 282,6	7 453,0	645,7	98,7	60,7

V loňském roce hospodařilo hlavní město s celkovými příjmy 77,7 mld. Kč a celkovými výdaji 70,3 mld. Kč. Výsledný přebytek hospodaření 7,4 mld. Kč byl ve srovnání s předchozími dvěma roky nižší o zhruba 5,0 mld. Kč. Hlavní město vykazuje přebytkové hospodaření od roku 2012, tzn. šestým rokem po sobě, což se promítá i v postupném nárůstu stavu finančních prostředků na jeho bankovních účtech a současně i rychlém snižování zadluženosti (viz dále).

Daňové příjmy činily celkem 55,1 mld. Kč, což bylo meziročně o 3,8 mld. Kč více. Na zvýšení se podílelo především inkaso daně z přidané hodnoty, které dosáhlo 24,4 mld. Kč, což bylo proti loňskému roku o 3,0 mld. Kč více.

Nedaňové příjmy byly zaúčtovány ve výši 2,4 mld. Kč, proti předchozímu roku byly nižší o 1,1 mld. Kč. Pokles byl způsoben snížením příjmů na položce 2229 – ostatní přijaté vratky transferů (dosáhly 0,5 mld. Kč, zatímco v roce 2016 to bylo 1,7 mld. Kč).

Kapitálové příjmy stejně jako v předchozích letech tvořily pouze doplňkový příjem rozpočtu hlavního města, jejich výše činila 39,0 mil. Kč.

Přijaté transfery dosáhly celkem 20,2 mld. Kč, meziročně byly vyšší o 0,8 mld. Kč. Dlouhodobě představují více než 90,0 % z celkového objemu transfery neinvestiční, v roce 2017 činily 19,8 mld. Kč (meziročně o 2,3 mld. Kč více). Jedná se především o transfery z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jejichž výše činila 12,7 mld. Kč (meziročně o 1,6 mld. Kč více). Z toho prostředky určené na úhradu výdajů na vzdělávání včetně dotací pro soukromé školy činily 12,1 mld. Kč. Větší objem neinvestičních transferů byl dále přijat z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí (1,2 mld. Kč).

V rámci neinvestičních transferů vstupujících do příjmové strany rozpočtu hlavního města mají dlouhodobě významný podíl také prostředky převedené z vlastních fondů hospodářské (podnikatelské) činnosti. Jedná se převážně o nájemné z bytových a nebytových prostor

v bytových objektech a z pronájmu pozemků. V roce 2017 činil objem převodů z vlastních fondů 4,1 mld. Kč, tj. o 0,2 mld. Kč více nežli v roce 2016.

Objem přijatých investičních transferů činil pouze 0,4 mld. Kč, prostředky byly poskytnuty z rozpočtu SFDI na výstavbu dopravní infrastruktury, z rozpočtu MŠMT na rozšíření výukových kapacit a dále z rozpočtu MMR na realizaci projektů v rámci OP Praha – pól růstu). Ve srovnání s předchozími třemi lety byl objem přijatých investičních transferů výrazně nižší (v letech 2014 - 2016 se jejich výše pohybovala v rozmezí 1,3 – 1,9 mld. Kč; jednalo se především o transfery z rozpočtu Ministerstva pro místní rozvoj určené na realizaci projektů v rámci OP Praha – Konkurenceschopnost).

Celkové výdaje hlavního města činily 70,3 mld. Kč, proti předchozímu roku vzrostly o 8,3 mld. Kč. Běžné výdaje dosáhly 57,9 mld. Kč a meziročně vzrostly o 6,7 mld. Kč (z toho téměř polovina byla tvořena nárůstem transferů poskytnutých příspěvkovým a podobným organizacím). V rámci běžných výdajů však byly současně vykázány na některých položkách výrazné meziroční změny, a to v souvislosti s metodickými změnami ve výkaznictví.⁵

Kapitálové výdaje činily 12,5 mld. Kč, což bylo o 1,6 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Po výrazném propadu kapitálových výdajů, ke kterému došlo v roce 2015, dochází druhým rokem k jejich růstu. Tempo růstu je však prozatím mírnější, proto jejich úroveň nadále zaostává za výší kapitálových výdajů v období 2009 – 2014 (roční průměr 19,6 mld. Kč).

V loňském roce se současně zvýšil podíl financování kapitálových výdajů z vlastních zdrojů města. Zatímco v předchozím roce se investiční přijaté transfery podílely na kapitálových výdajích ve výši 17,5 %, v loňském roce to bylo pouze 3,3 %. Hlavní město Praha si tak v zásadě pokrylo své kapitálové výdaje z vlastních zdrojů.

Z hlediska odvětvové struktury kapitálových výdajů směřovala největší část do odvětví vzdělávání a školských služeb (2,7 mld. Kč), vodního hospodářství 2,3 mld. Kč), dopravy (2,2 mld. Kč) a bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje (1,9 mld. Kč).

Hlavní město vykázalo přebytek hospodaření 7,4 mld. Kč, tj. o 4,8 mld. Kč méně nežli v roce předcházejícím.

Výsledky hospodaření vytvořily předpoklady pro další snižování zadluženosti města. Město uhradilo své dlouhodobé závazky ve výši 1,0 mld. Kč (úhrady příslušných částí jistin úvěrů od EIB) a jeho zadluženost dosáhla 21,8 mld. Kč. Naposledy město přijalo cizí návratné zdroje v roce 2013 (emise komunálních dluhopisů a úvěr od EIB).

⁵ Ve struktuře běžných výdajů hl. m. Prahy došlo ve srovnání s minulými lety ke změnám, které souvisí se změnami ve vykazování výdajů na dopravní územní obslužnost a výdajů spojených s opravami a údržbou silnic na položkách rozpočtové skladby. Hlavní město Praha, které má pro zajišťování dopravy zřízenou organizaci Regionální organizátor pražské integrované dopravy (ROPID) do konce loňského roku vykazovalo prostředky související s financováním městské dopravy na položce 5213 - neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům, od roku 2017 jsou nově vykazovány na položce 5193 – výdaje na dopravní územní obslužnost. Dále byla v tomto roce mezi hlavním městem Prahou a Technickou správou komunikací hl. m. Prahy, a.s. uzavřena Smlouva o zajištění správy majetku a výkonu dalších činností. Do uzavření této smlouvy byly výdaje spojené s opravami a údržbou silnic vykazovány na položce 5171 – Opravy a udržování, po uzavření smlouvy jsou tyto výdaje vykazovány na položce 5169 – Nákup ostatních služeb. Pohyb na těchto položkách dokumentují údaje z výkazů za období 2013-2017 (v mil. Kč)

Položka	2013	2014	2015	2016	2017
5193- Výdaje na dopravní územní obslužnost	708,69	770,71	788,61	847,36	15 193,18
5213- Neinvestič. transfery nefin. podnikatel. subjektům - PO	12 451,43	13 679,18	14 364,78	14 626,39	1 473,72
5169 – Nákup ostatních služeb	4 980,81	4 330,01	4 078,64	4 085,22	7 933,31
5171 - Opravy a udržování	1 783,51	2 015,58	1 979,56	2 379,44	1 154,90

Ke konci roku 2017 vykázalo hlavní město Praha na bankovních účtech (bez příspěvkových organizací) celkem 35,2 mld. Kč, což bylo o 9,0 mld. Kč více nežli předchozím roce. Zároveň se jedná o historicky nejvyšší objem finančních prostředků na bankovních účtech.

Hlavní město je zřizovatelem celkem 751 příspěvkových organizací (z toho zřizovatelem 250 organizací je Magistrát hlavního města a zřizovateli 501 organizací jsou jednotlivé městské části). Z hlediska odvětvového zaměření příspěvkových organizací jich nejvíce (celkem 644) spadá do oblasti školství).

Koncesní smlouvy

Některé obce a města mají uzavřeny koncesní smlouvy o provozování a správě některých zařízení ve vlastnictví obce (dle zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení). Pro zjištění výše závazků, které pro obce z těchto smluv ve sledovaném roce vyplývají, předkládají obce v rámci podkladů pro zpracování státního závěrečného účtu také údaje o závazcích vyplývajících z uzavřených koncesních smluv.

Z hodnotících zpráv zaslaných kraji vyplývá, že v loňském roce probíhalo plnění celkem 222 koncesních smluv uzavřených obcemi a městy. Výše ročních finančních závazků u jednotlivých smluv je velmi rozdílná (od desítek tisíc až po desítky milionů), část smluv neobsahuje pro obce či města žádné finanční závazky.

Zhruba tři čtvrtiny z celkového počtu uzavřených smluv má jako předmět koncesní smlouvy uvedeno „provozování vodohospodářské infrastruktury“ (tj. provozování vodovodu a zásobování pitnou vodou, provozování kanalizace a ČOV). Zbývající část smluv má potom různý předmět koncesní smlouvy, jako například: zajištění dodávek tepla a teplé vody, provozování víceúčelového hřiště, provozování sportovního areálu, provozování domova pro seniory, provozování ozdravného centra, provoz a správa krematoria.

Příspěvkové organizace zřizované obcemi

Ke konci uplynulého roku bylo evidováno celkem 8 317 příspěvkových organizací, jejichž zřizovateli byly obce včetně hl. m. Prahy a jejich městských částí (meziročně se jejich počet zvýšil o 7 organizací). Z údajů o výsledcích hospodaření příspěvkových organizací vyplývá, že 603 organizací ukončilo své hospodaření s účetní ztrátou (7,2 % z jejich celkového počtu, tj. stejný podíl jako v roce 2016).

Z hlediska odvětvového členění hlavní činnosti příspěvkových organizací působilo zhruba 86,2 % příspěvkových organizací v oblasti vzdělávání (předškolní zařízení, základní školy, školní stravování a základní umělecké školy). V oblasti kultury působilo přibližně 5,6 % z celkového počtu příspěvkových organizací (zde se jedná především o zařízení pro zájmovou činnost v kultuře, knihovnické činnosti a činnost muzeí a galerií). V oblasti sociálních věcí působilo zhruba 3,9 % příspěvkových organizací (domovy pro seniory a domovy pro osoby se zdravotním postižením, centra sociálních služeb, zajišťování osobní asistence a pečovatelské služby a sociální poradenství). Větší počty příspěvkových organizací působily dále i v oblasti rekreačních a sportovních služeb, rozvoje bydlení, odstraňování odpadů. Odvětvová struktura příspěvkových organizací zůstává stejně jako v případě krajů dlouhodobě stabilní.

Dobrovolné svazky obcí

DSO představují specifickou a nejčastější formu spolupráce mezi obcemi. Vznikají za účelem prosazování společných zájmů členských obcí, zajišťování rozvoje jejich infrastruktury, případně provozování některých společných činností (například v oblasti vodního hospodářství, ochrany životního prostředí, bydlení a územního rozvoje, sociálních služeb). Jednotlivé DSO jsou právníckými osobami, sestavují rozpočet a hospodaří s majetkem, který členské obce vkládají do svazku a s majetkem, který získaly vlastní činností.

V návrhu státního rozpočtu nebývají rozpočtovány žádné transfery přímo pro DSO. Tato skutečnost je způsobena tím, že neexistuje žádný dotační titul, který by byl určen výhradně pro DSO. Dotační tituly, které jsou určeny jak pro obce, tak pro DSO, bývají v návrhu státního rozpočtu zahrnuty jako dotace pro obce a jako o dotacích pro DSO je o nich účtováno až v průběhu rozpočtového roku při jejich uvolňování.

V loňském roce působilo na území republiky celkem 723 DSO, jejich počet se meziročně snížil o 6 DSO.

DSO hospodařily v loňském roce s příjmy ve výši 3,4 mld. Kč, což znamenalo meziroční nárůst o 0,3 mld. Kč. Přesto celková výše příjmů DSO stejně jako v roce 2016 značně zaostávala za úrovní dosahovanou v předchozích letech (v letech 2010 – 2015 činila průměrná roční výše příjmů 5,8 mld. Kč). Důvodem byl nižší objem přijatých transferů, které představují základní zdroj financování činnosti DSO. Jejich celková výše činila 2,1 mld. Kč, zatímco v letech 2010 - 2015 to bylo průměrně ročně 4,7 mld. Kč. Pokles souvisí především s přechodem na nové programové období pro čerpání prostředků z fondů EU a projevuje se proto zejména v části přijatých investičních transferů.

Vlastní příjmy DSO byly vykázány ve výši 1,2 mld. Kč (nárůst o 0,1 mld. Kč). Tvořily je v zásadě pouze nedaňové příjmy (z toho příjmy z pronájmu majetku 0,8 mld. Kč, příjmy z vlastní činnosti 0,3 mld. Kč).

Výdaje DSO činily 2,8 mld. Kč, meziročně byly vyšší o 0,5 mld. Kč. Běžné výdaje činily 1,4 mld. Kč (o 0,2 mld. Kč více) a kapitálové výdaje 1,4 mld. Kč (o 0,3 mld. Kč více).

Z hlediska odvětvové struktury směřovala největší část výdajů, stejně jako v předchozích letech, do odvětví vodního hospodářství. Jejich objem dosáhl 1,8 mld. Kč, z toho kapitálové výdaje činily 0,6 mld. Kč.

Hospodaření DSO skončilo s přebytkem 0,6 mld. Kč (v roce 2016 činil přebytek 0,8 mld. Kč).

Z hlediska zaměření činnosti uvedeného ve zřizovatelské listině (podle paragrafů rozpočtové skladby) se největší počet DSO řadil do oddílu 36 - Bydlení, komunální služby a územní rozvoj (celkem 243 DSO) a do oddílu 23 - Vodní hospodářství, kde předmětem činnosti je především zajišťování zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod a správa ve vodním hospodářství (167 DSO). Dále pak do oddílu 37 - Ochrana životního prostředí, kde se jedná zejména o zajišťování sběru a svozu komunálních odpadů a nebezpečných odpadů, využívání a zneškodňování odpadů, péči o vzhled obce a veřejnou zeleň, činnosti k ochraně půdy a krajiny apod. (36 DSO).

4. Hospodaření Regionálních rad regionů soudržnosti

Regionální rady byly ustaveny v roce 2006 (novelou zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů). Jejich hlavním úkolem bylo administrovat finanční prostředky z fondů EU prostřednictvím regionálních operačních programů (dále jen „ROP“) v předchozím programovém období 2007 - 2013. Čerpání prostředků z předchozího programového období na projekty již bylo ukončeno, úloha regionálních rad však tímto nekončí, dále pokračují kontroly projektů v období udržitelnosti a je třeba provádět činnosti spojené s ukončováním projektů.

Změna úlohy regionálních rad se odráží i v jejich rozpočtovém hospodaření. V předchozích letech přijímaly regionální rady značné objemy transferů ze státního rozpočtu určených na spolufinancování projektů realizovaných v rámci jednotlivých regionálních operačních programů (v letech 2009 – 2016 činila jejich průměrná roční výše 16,2 mld. Kč) a také prostředky z rozpočtů krajů (ročně v průměru 0,3 mld. Kč). Pro rok 2017 byly ve státním

rozpočtu, v kapitole Ministerstva pro místní rozvoj, rozpočtovány již jen prostředky na financování provozních výdajů regionálních rad, rovněž tak v rozpočtech krajů.

Pro rok 2017 byl v rozpočtu předpokládán celkový objem příjmů regionálních rad ve výši 0,6 mld. Kč. Na rozdíl od předchozích let měly největší část tvořit nedaňové příjmy, které byly rozpočtovány ve výši 0,35 mld. Kč. Transfery z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj určené na financování provozních výdajů (v rámci OP Technická pomoc 2014+) byly předpokládány ve výši 0,2 mil. Kč a menší část měly dále tvořit příjmy z rozpočtů krajů. Výdaje regionálních rad měly podle předpokladů rozpočtu činit 0,5 mld. Kč, tzn. hospodaření s mírným přebytkem 0,1 mld. Kč.

Tabulka č. 18: Bilance příjmů a výdajů regionálních rad regionů soudržnosti (v mil. Kč)

Ukazatel	Skutečnost k 31.12.2016	Rozpočet 2017		Skutečnost k 31.12.2017	% plnění rozp.	Index 2017/ 2016
		schválený	po změnách			
	2	3	4	5	6	7
Nedaňové příjmy	279,4	350,0	350,0	142,5	40,7	51,0
z toho:						
- přijaté sankč. platby a vratky transf.	249,2	.	.	124,6	.	50,0
Kapitálové příjmy	1,5	0,5	0,5	0,5	100,0	33,3
Přijaté transfery	10 328,7	220,3	228,3	152,5	66,8	1,5
z toho:						
- ze státního rozpočtu	10 290,4	197,3	205,3	136,4	66,4	1,3
- z rozpočtu krajů	38,3	23,0	23,0	16,1	70,0	42,0
Příjmy celkem	10 609,6	570,8	578,8	295,5	51,1	2,8
Běžné výdaje	980,5	446,3	417,3	481,3	115,2	49,1
Kapitálové výdaje	9 612,3	10,0	46,5	43,7	94,0	0,5
Výdaje celkem	10 592,8	456,3	464,3	525,0	113,1	5,0
Saldo příjmů a výdajů	16,8	114,5	114,5	-229,5	.	.

Celkové příjmy regionálních rad dosáhly **0,3 mld. Kč**; z toho zhruba jednu polovinu činily nedaňové příjmy (přijaté sankční platby a přijaté vratky transferů) a druhou polovinu transfery z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj. Příjmy z rozpočtů krajů dosáhly jen několika milionů.

Výdaje regionálních rad činily **0,5 mld. Kč**. Menší část, zhruba 0,2 mld. Kč tvořily výdaje na vlastní činnost regionálních rad (výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci včetně souvisejícího pojistného 178 mil. Kč, výdaje na nákup služeb 46,5 mil. Kč). Zbývající část výdajů tvořily především výdaje na doplacení dotací některým příjemcům v návaznosti na ukončení sporů z veřejnoprávních smluv a soudních řízení.

V novém programovém období mají kraje a obce možnost čerpat prostředky na projekty spolufinancované z fondů EU především prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), který navazuje na sedm regionálních operačních programů a částečně na Integrovaný operační program z programového období 2007–2013. Prioritou IROP je umožnění vyváženého rozvoje území, zkvalitnění infrastruktury, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech. Řídicím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj. Hlavní město Praha má možnost čerpat finanční prostředky z operačního programu Praha - pól růstu ČR, jehož řídicím orgánem je Magistrát hlavního města.

Z výsledků za rok 2017 vyplývá, že využití prostředků v rámci nového programového období je prozatím stále nižší. Z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj přijaly obce, DSO a kraje v rámci Integrovaného regionálního operačního programu celkem 2,0 mld. Kč a hlavní město Praha v rámci Operačního programu Praha - pól růstu 0,55 mld. Kč.

5. Vývoj zadluženosti⁶

Obce (vč. jimi zřizovaných příspěvkových organizací) vykázaly ke konci roku 2017 celkový dluh⁷ ve výši **69,0 mld. Kč**. Proti předchozímu roku se jedná o pokles o 4,0 %, přičemž v absolutním vyjádření se dluh snížil o 2,9 mld. Kč.

V celkovém objemu zadluženosti obcí jsou zahrnuty bankovní úvěry od peněžních ústavů, emitované komunální dluhopisy, přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy, vč. půjček ze státních fondů.

Tabulka č. 19: Souhrnné údaje o zadluženosti obcí ČR v letech 2006–2017 (v mld. Kč)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Úvěry	47,1	46,7	47,4	55,8	59,9	60,9	68,3	68,8	67,7	66,1	51,5	49,5
Komunální dluhopisy	22,9	22,6	22,7	14,7	15,8	14,0	13,8	15,0	11,8	10,7	10,7	10,4
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	10,9	9,9	10,0	10,1	7,6	7,5	7,9	8,4	9,4	10,1	9,7	9,1
Celkem	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90,0	92,2	88,9	86,9	71,9	69,0

Z údajů za rok 2017 vyplývá, že na položce úvěrů došlo k poklesu o 2,0 mld. Kč, na položce komunálních dluhopisů došlo k poklesu o 0,3 mld. Kč a na položce přijatých návratných finančních výpomocí a ostatních dluhů k poklesu o 0,6 mld. Kč.

Ve struktuře dluhu obcí mají dlouhodobě největší váhu úvěry, jejichž podíl ke konci roku 2017 činil 71,7 %, podíl emitovaných komunálních dluhopisů činil 15,1 % a zbývající část dluhu obcí (13,2 %) tvořily přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy.

Úvěry, které obce přijaly od peněžních ústavů, byly podobně jako v minulých letech směřovány zejména na rekonstrukce a výstavbu technické infrastruktury, na předfinancování investičních projektů spolufinancovaných z fondů EU a na regeneraci a výstavbu bytového fondu. Obce tyto prostředky rovněž použily na rekonstrukce školských zařízení, sportovních areálů a jiné občanské vybavenosti. Tyto úvěry se vyznačují relativně nízkým úročením a velmi dlouhou dobou splatnosti.

Vedoucí postavení v poskytování úvěrů si stále udržují Česká spořitelna, a. s., Komerční banka, a.s. a Československá obchodní banka, a.s. V poskytování úvěrů a půjček jsou aktivní i další právnické a fyzické osob, včetně obcí. Zhruba pro polovinu poskytnutých úvěrů a půjček jejich poskytovatelé nevyžadovali ručení. Pokud bylo ručení vyžadováno, nejčastěji šlo o ručení směnkou, majetkem obce nebo budoucími příjmy rozpočtu obce.

Dluh z titulu vydaných **komunálních dluhopisů** vykazovaly ke konci roku 2017 pouze hlavní město Praha (ve výši 10,1 mld. Kč) a statutární město Liberec (ve výši 0,3 mld. Kč).

Obce také na své účty přijaly **půjčky** z rozpočtu Státního fondu životního prostředí ve výši 23,7 mil. Kč (jednalo se o programy: Národní program Životní prostředí, Ochrana vod a Operační program životní prostředí).

⁶ Čerpáno z dat přijatých do CSÚIS dne 5.3.2018. V údajích nejsou zahrnuty 1 příspěvková organizace a 1 obec, jejichž výkaz nebyl do CSÚIS předán.

⁷ Do údajů o zadluženosti jsou od 1. 1. 2010 zahrnovány stavy na syntetických účtech 281, 282, 283, 289, 322, 326, 362, 451, 452, 453, 456, 457 a 459.

Ke konci roku 2017 stav finančních prostředků na bankovních účtech rozpočtového hospodaření obcí⁸ a běžných účtech jimi zřízených příspěvkových organizací⁹ převýšil hodnotu dluhu o 117,1 mld. Kč.

Tabulka č. 20: Stavy na účtech a stav zadluženosti obcí a jimi zřízených příspěvkových organizací v letech 2006–2017 (v mld. Kč)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stav na účtech celkem	65,6	72,6	87,6	69,6	72,5	71,2	87,3	98,5	107,9	116,3	160,0	186,1
Zadluženost celkem	81,0	79,3	80,1	80,6	83,3	82,4	90,0	92,2	88,9	86,9	71,9	69,0
Rozdíl	-15,4	-6,7	7,5	-11,0	-10,8	-11,2	-2,7	6,3	19,0	29,4	88,1	117,1

V roce 2017 vykázalo zadluženost 3 262 obcí z celkového počtu 6 254 obcí, což je více než polovina (52,2 %) obcí. Počet obcí, které vykázaly v posledních letech zadluženost, zůstává v zásadě stabilizovaný, meziročně došlo k mírnému poklesu (o 4 obce).

Tabulka č. 21: Tabulka č. 13: Údaje o zadluženosti obcí ČR bez hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně v letech 2006–2017 (v mld. Kč)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Úvěry	25,7	25,9	26,9	34,8	35,5	36,3	36,4	34,9	35,0	34,8	30,3	30,1
Komunální dluhopisy	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	1,3	0,3	0,3	0,3
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	7,8	7,0	7,4	6,5	5,7	5,7	6,1	6,1	7,3	8,0	8,0	7,5
Celkem	33,5	32,9	34,3	41,3	43,2	44,0	44,5	43,0	43,6	43,1	38,6	37,9

Bez zahrnutí čtyř největších měst (tj. hl. m. Praha, Brno, Ostrava a Plzeň) činí zadluženost ostatních obcí celkem 37,9 mld. Kč. U obcí bez těchto největších měst došlo k meziročnímu poklesu celkové zadluženosti o 0,7 mld. Kč.

Tabulka č. 22: Vývoj podílu zadluženosti hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně na celkové zadluženosti obcí v letech 2006–2017 (v mld. Kč)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celková zadluženost obcí v ČR	89,2	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90,0	92,2	88,9	86,9	71,9	69,0
Zadluženost 4 největších měst	47,4	46,3	45,8	39,3	40,1	38,4	45,5	49,2	45,3	43,8	33,3	31,1
% podíl 4 největších měst na celkové zadluženosti	58,6	58,5	57,2	48,8	48,1	46,6	50,6	53,4	51,0	50,4	46,3	45,1

Na celkové zadluženosti obcí se v roce 2017 podílela 4 největší města ČR ze 45,1 %, hodnota jejich dluhu dosáhla výše 31,1 mld. Kč. Současně však tato města vykazují vysoký stav finančních prostředků na bankovních účtech, u všech čtyř měst zhruba dvojnásobně převyšuje hodnotu jejich dluhu.

Tabulka č. 23: Zadluženost hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně k 31.12.2017 – jednotlivě (v mld. Kč)

Ukazatel	Praha	Brno	Ostrava	Plzeň	Celkem
Zadluženost celkem (vč. příspěvkových organizací)	21,9	4,7	2,6	1,9	31,1
Stav na bankovních účtech (vč. příspěvkových organizací)	52,3	8,8	5,3	3,7	70,1

Celková výše dluhu hl. m. Prahy (včetně zřízených příspěvkových organizací) dosáhla ke konci roku 2017 hodnoty 21,9 mld. Kč, což je o 1,1 mld. Kč méně než v roce předchozím. Podíl zadluženosti hl. m. Prahy na celkové zadluženosti obcí činil 31,7 %.

⁸ Zahnuje SÚ 068, 231, 236, 244, 261.

⁹ Zahnuje SÚ 068, 241, 244, 261.

Zadluženost příspěvkových organizací zřízených obcemi (včetně organizací zřízených městskými částmi hlavního města Prahy) dosáhla ke konci roku 2017 výše 0,4 mld. Kč. Z celkového počtu 8 317 organizací vykazovalo dluh 261 organizací, tj. 3,1 %. V rámci zadlužených obecních příspěvkových organizací jich z hlediska odvětvového členění hlavní činnosti (dle klasifikace COFOG) působilo nejvíce v oblasti nižšího sekundárního a preprimárního vzdělávání.

Dobrovolné svazky obcí vykázaly ke konci roku 2017 dluh ve výši **2,1 mld. Kč**, což je o 0,4 mld. Kč méně než předchozí rok. Dobrovolné svazky obcí využívají získané prostředky především na rozvoj a obnovu místní infrastruktury (vodovody a kanalizace), odpadové hospodářství a na projekty zvyšující atraktivitu jejich území.

Kraje (včetně jimi zřízených příspěvkových organizací) vykázaly ke konci roku 2017 dluh v celkové výši **19,7 mld. Kč**. Meziročně se hodnota dluhu snížila o 1,6 mld. Kč (o 7,5 %). Na položce úvěrů byl vykázán meziroční pokles dluhu o 1,9 mld. Kč; podíl úvěrů na celkové zadluženosti krajů dosáhl 84,8 %. Kraje ani v roce 2017 neemitovaly komunální dluhopisy.

Tabulka č. 24: Souhrnné údaje o zadluženosti krajů ČR v letech 2006–2017 (v mld. Kč)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Úvěry	6,5	9,4	11,9	17,4	16,6	19,6	22,2	23,5	24,4	24,3	18,6	16,7
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	1,2	1,0	2,7	3,5	2,5	2,7	2,3	3,3	3,2	2,1	2,7	3,0
Celkem	7,7	10,4	14,6	20,9	19,1	22,3	24,5	26,8	27,6	26,4	21,3	19,7

Rozdíl mezi stavem peněžních prostředků na bankovních účtech rozpočtového hospodaření krajů a běžných účtech jimi zřízených příspěvkových organizací a stavem zadluženosti dosáhl v roce 2017 výše 24,9 mld. Kč.

Tabulka č. 25: Stav na účtech a stav zadluženosti krajů a jimi zřízených příspěvkových organizací v letech 2006–2017 (v mld. Kč)

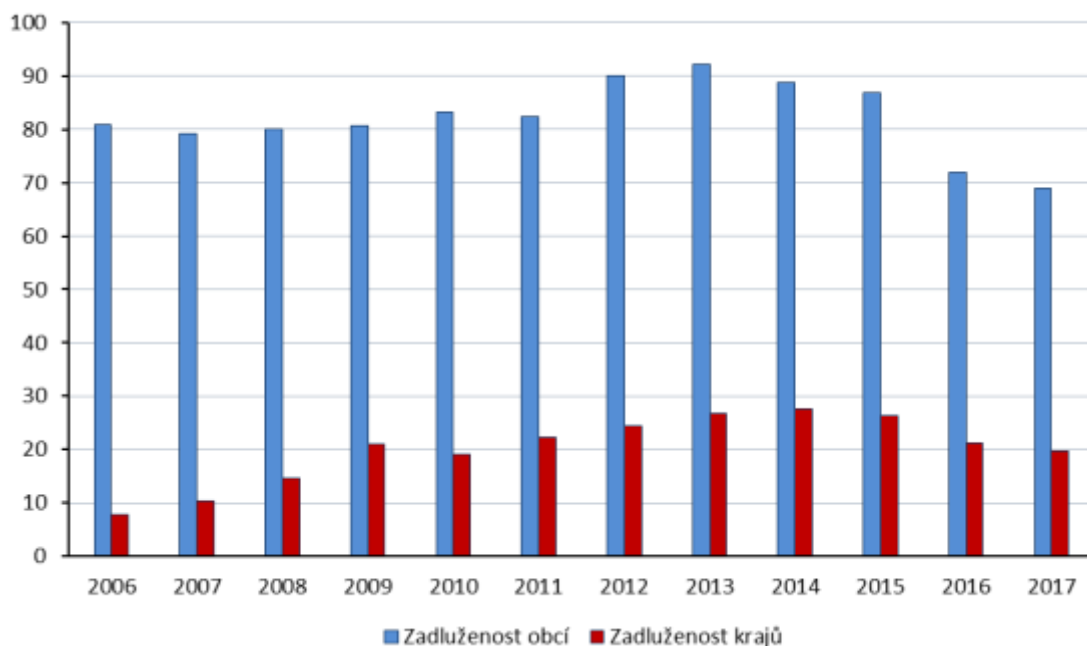
Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stav na účtech celkem	17,8	21,0	24,9	22,1	22,2	24,1	23,1	25,7	28,7	27,5	35,9	44,6
Zadluženost celkem	7,7	10,4	14,6	20,9	19,1	22,3	24,5	26,8	27,6	26,4	21,3	19,7
Rozdíl	10,1	10,6	10,3	1,2	3,1	1,8	-1,4	-1,1	1,1	1,1	14,6	24,9

Zadluženost příspěvkových organizací zřízených kraji (z 1 883 organizací vykazuje dluh 195 organizací, tj. 10,4 %) dosáhla ke konci roku 2017 výše 1,8 mld. Kč. V rámci zadlužených krajských příspěvkových organizací působilo z hlediska odvětvového členění hlavní činnosti (dle klasifikace COFOG) nejvíce organizací v oblasti vyššího sekundárního vzdělávání.

Regionální rady regionů soudržnosti vykázaly k 31.12.2017 nulovou zadluženost.

Územní rozpočty v souhrnu vykázaly ke konci roku 2017 zadluženost ve výši **90,8 mld. Kč**, což je o 5,0 % (o 4,8 mld. Kč) méně než v roce předchozím. Zadluženost územních rozpočtů klesá již čtvrtým rokem po sobě, ke konci roku 2017 byl o čtvrtinu nižší nežli v roce 2013.

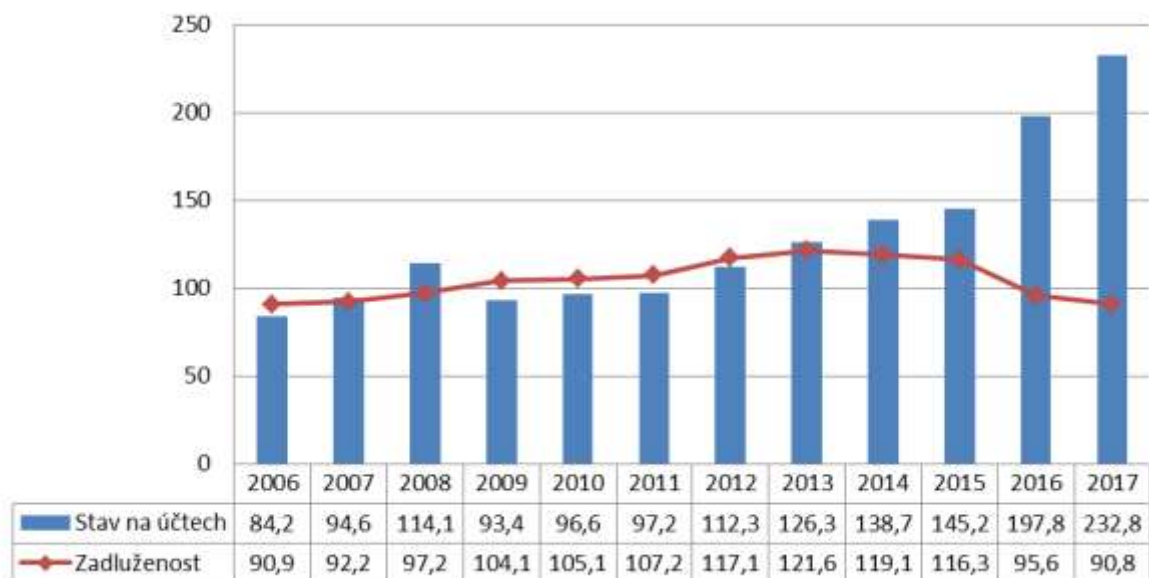
Graf č. 5: Vývoj zadluženosti obcí a krajů (v mld. Kč)

V roce 2017 činil celkový objem nově přijatých půjčených prostředků územními rozpočty (bez příspěvkových organizací) 9,2 mld. Kč, což je o 4,0 mld. Kč více než v předchozím roce.

Příznivé výsledky hospodaření územních rozpočtů dosahované v posledních letech se promítají v postupném nárůstu na bankovních účtech rozpočtového hospodaření obcí, DSO, krajů, regionálních rad a na běžných účtech příspěvkových organizací územních samosprávných celků. Tento trend pokračoval i v roce 2017, kdy se stav finančních prostředků zvýšil proti předchozímu roku o 35,0 mld. Kč (o 17,7 %) na 232,8 mld. Kč a převyšoval tak o 142,0 mld. Kč hodnotu dluhu.

Graf č. 6: Vývoj zadluženosti a stavu finančních prostředků na bankovních účtech za územní rozpočty celkem včetně příspěvkových organizací (v mld. Kč)

III. Výsledky hospodaření zdravotních pojišťoven

Finanční prostředky systému veřejného zdravotního pojištění (dále jen „v.z.p.“) jsou nedílnou součástí veřejných financí. Hodnocení vývoje systému v.z.p. za rok 2017 vychází z údajů ročních statistických a účetních výkazů zdravotních pojišťoven (dále jen „ZP“) zpracovaných v souladu s vyhláškou č. 362/2010 Sb., které byly předloženy na Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“) a na Ministerstvo financí (dále jen „MF“) do 28.2.2018. Údaje v nich obsažené jsou podkladem i pro vypracování ročních účetních závěrek a výročních zpráv za rok 2017, které dále podléhají povinnému auditu. Ověřené dokumenty předloží ZP do 30.4.2018 na MZ a MF. Po jejich posouzení budou předloženy společně s návrhem „vyjádření vlády“ vládě, a poté spolu s usnesením vlády (dále jen „UV“) Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR (dále jen „PSP ČR“) ke konečnému projednání.

Zdravotně pojistné plány zdravotních pojišťoven na rok 2017 byly schváleny vládou (usnesení vlády č. 193 ze dne 13.3.2017), Výborem pro zdravotnictví PSP ČR byly dne 12.7.2017 doporučeny ke schválení PSP ČR (sněmovní tisk č. 1092). Poslanecká sněmovna je však do konce svého volebního období neschválila, a tak zdravotní pojišťovny hospodařily po celý rok 2017 dle provizorií.

K 31.12.2017 zajišťovalo služby systému v.z.p. **sedm činných ZP** pro 10 482 549 pojištěnců. V roce 2017 nedošlo k žádnému sloučení či vzniku zdravotních pojišťoven. U VZP ČR bylo k 31.12.2017 registrováno 5 926 519 pojištěnců (56,5 %), u šesti zaměstnaneckých zdravotních pojišťoven (dále jen „ZZP“) bylo zaregistrováno celkem 4 556 030 pojištěnců (43,5 %). Ke konci roku 2017 VZP ČR rostl počet pojištěnců, čímž dochází ke změně vývoje oproti dlouhodobě klesajícímu trendu v předchozích letech až do r. 2016.

V roce 2017, stejně jako v letošním roce, bylo možné změnit pojišťovnu jednou za 12 měsíců, a to vždy jen k 1. dni kalendářního pololetí. Přihlášku lze podat v období od 1.1. do 31.3. při změně zdravotní pojišťovny od 1.7. a v období od 1.7. do 30.9. při změně zdravotní pojišťovny od 1. ledna následujícího roku. (Do 31.8.2015 byla zákonem možná změna pouze k 1.1. s tím, že přihláška musí být zaregistrována do 30.6. předchozího roku).

Přepočtený počet zaměstnanců systému v.z.p. k 31.12.2017 dosáhl 5 922 osob s meziročním přírůstkem 47 osob.

Vývoj hospodaření systému v.z.p. v roce 2017 lze charakterizovat následujícími údaji:

Tabulka č. 26: Vývoj hospodaření systému v.z.p. v letech 2016-2018 (v tis. Kč)

Vývoj hospodaření veřejného zdravotního pojištění (vybrané ukazatele v tis. Kč)	Skutečnost v tis. Kč 2016	Rozdíl v tis. Kč 2016-2015	Změna v % 2016/2015	Skutečnost v tis. Kč 2017	Rozdíl v tis. Kč 2017-2016	Změna v % 2017/2016	ZPP v tis. Kč 2018	Rozdíl v tis. Kč 2018-2017	Změna v % 2018/2017
Příjmy v systému veřejného zdravotního pojištění celkem	264 851 924	12 266 293	104,9	284 832 876	19 980 952	107,5	297 184 745	12 351 869	104,3
v tom: inkaso pojistného po přerozdělování	261 750 775	12 057 477	104,8	281 598 759	19 847 984	107,6	294 084 017	12 485 258	104,4
z toho: ze SR na nevýdělečné pojištěnce	62 253 527	1 309 135	102,1	65 253 557	3 000 030	104,8	65 282 271	28 714	100,0
ostatní příjmy a výnosy v.z.p.	2 091 186	-2 887	99,9	2 135 644	44 458	102,1	2 006 006	-129 638	93,9
výnosy ze zdaňované činnosti	64 047	2 304	103,7	72 460	8 413	113,1	67 709	-4 751	93,4
platby od zahr. pojišťoven na základě mezinár.smluv	945 916	209 399	128,4	1 026 013	80 097	108,5	1 027 013	1 000	100,1
Výdaje v systému zdravotního pojištění celkem	258 941 197	6 938 354	102,8	275 310 381	16 369 184	106,3	295 437 940	20 127 559	107,3
v tom: výdaje na zdravotní služby	251 473 420	6 719 999	102,7	267 640 351	16 166 931	106,4	286 024 806	18 384 455	106,9
provozní režie	6 391 216	14 478	100,2	6 422 362	31 146	100,5	8 059 486	1 637 124	125,5
výdaje za cizince uhrazené poskytovateli zdravot. služeb	1 037 399	200 433	123,9	1 205 021	167 622	116,2	1 309 003	103 982	108,6
náklady na zdaňovanou činnost	39 162	3 444	109,6	42 647	3 485	108,9	44 645	1 998	104,7
Saldo všech příjmů celkem a výdajů celkem	5 910 727	5 327 939	1 014,2	9 522 495	3 611 768	161,1	1 746 805	-7 775 690	18,3

Příjmy celkem v roce 2017 dosáhly 284 833 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 7,5 %. Z toho příjmy pojistného po přerozdělování dosáhly 281 599 mil. Kč, s meziročním nárůstem

o 7,6 %. Z toho příjmy z vlastního výběru pojistného dosáhly 216 345 mil. Kč a meziročně vzrostly o 8,4 %.

Od 1.1.2017 byla zvýšena měsíční platba na v.z.p. u osob, za které je plátcem pojistného stát, o 50 Kč, tj. z částky 870 na 920 Kč na osobu a měsíc (Nařízení vlády č. 181/2016 Sb.), která platila po celý rok 2017. Vyměřovací základ byl tak po celý rok 6 814 Kč. Celkový průměrný počet státem hrazených pojištěnců dosáhl za celý rok 2017 5 851 583 osob. Platba státu v roce 2017 činila 65 254 mil. Kč. Kritéria procesu přerozdělování se každoročně aktualizují s vazbou na skutečně vynaložené náklady na zdravotní péči všech pojištěnců (o dva roky zpět) v členění na muže a ženy po 5 letech věku. Zvláštní postup je používán u propočtu podílu za tzv. „nákladné pojištěnce“ v oddělené části systému 100% přerozdělování. Principu 100% přerozdělování pojistného podléhalo v roce 2017 veškeré vybrané pojistné, platba státu i prostředky úroků vzniklých na zvláštním účtu přerozdělování (snížené o poplatky za vedení tohoto účtu). Prostředky získané podle § 6a zákona č. 280/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, při uzavření procesu likvidace některé ze dvou ZZP nebyly v roce 2017 realizovány, neboť do konce roku 2017 se nepodařilo uzavřít hospodaření Hornické zaměstnanecké zdravotní pojišťovny ani Mendlovy zdravotní pojišťovny. Od roku 2018 byl do mechanismu přerozdělování vedle stávajících parametrů inkorporován navíc parametr farmaceuticko-nákladových skupin pojištěnců, který by měl přispět k většímu zohlednění chronicity kmenu pacientů jednotlivých zdravotních pojišťoven.

Příjmy jednotlivých pojišťoven z pojistného před a po přerozdělení srovnává následující tabulka:

Tabulka č. 27: Vliv přerozdělování (v tis. Kč)

		Příjmy z pojistného veřejného zdravot. pojištění výběr v tis. Kč (z odd.B/ ZZFP)				Příjmy z pojistného veř. zdrav.pojištění vč. vlivu přerozdělování v tis. Kč (z odd.B/ZZFP)			
Kód	Název pojišťovny	Skutečnost 2016	Skutečnost 2017	ZPP 2018	ZPP18/Sk ut.17*100	Skutečnost 2016	Skutečnost 2017	ZPP 2018	ZPP18/Skut. 17*100
111	Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR	108 713 792	118 310 157	125 000 000	105,7	159 498 456	168 839 789	176 800 000	104,7
201	Vojenská zdravotní pojišťovna ČR	14 177 488	15 301 112	16 214 337	106,0	16 032 882	17 895 105	18 700 766	104,5
205	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna	21 078 420	22 887 204	24 557 709	107,3	27 470 414	29 747 120	31 597 851	106,2
207	OZP bank, pojišťoven a stavebnictví	17 607 594	18 762 762	19 630 000	104,6	16 180 872	17 947 005	18 218 000	101,5
209	Zaměstnanecká pojišťovna Škoda	3 360 265	3 706 234	3 970 400	107,1	3 422 573	3 837 625	3 978 100	103,7
211	Zdravotní pojišťovna MV ČR	27 866 670	30 165 680	31 759 300	105,3	29 659 222	33 117 717	34 049 300	102,8
213	Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna	6 693 019	7 212 053	7 670 000	106,3	9 486 356	10 214 398	10 740 000	105,1
CELKEM ZZP		90 783 456	98 035 045	103 801 746	105,9	102 252 319	112 758 970	117 284 017	104,0
CELKEM ZP činné ZP k 31.12. daného roku		199 497 248	216 345 202	228 801 746	105,8	261 750 775	281 598 759	294 084 017	104,4

Průměrné příjmy celkem na jednoho pojištěnce v roce 2017 dosáhly 27 206 Kč s meziročním zvýšením o 7,3 %. Nejvyšší příjmy vykázala VZP ČR v hodnotě 28 869 Kč s meziročním zvýšením o 5,8 %, nejnižší příjmy celkem vykázala RBP ve výši 23 814 Kč, s meziročním nárůstem o 7,8 %. ZZP v průměru dosáhly hodnoty 25 039 Kč, s meziročním nárůstem o 9,7 %.

Ostatní příjmy a výnosy v.z.p. (pokuty, penále náhrady škod, úroky apod.) v roce 2017 dosáhly 2 136 mil. Kč (0,75 % z celkových příjmů) a jejich výše meziročně vzrostla o 44 mil. Kč. Výnosy ze zdaňované činnosti pak dosáhly pouze 72 mil. Kč s meziročním nárůstem o 8 mil. Kč.

Na bankovní účty základních fondů zdravotního pojištění bylo prostřednictvím Kanceláře zdravotního pojištění (dříve Centra mezistátních úhrad) převedeno od zahraničních pojišťoven 1 026 mil. Kč, což představuje meziroční nárůst o 8,5 %.

Roční výdaje systému v.z.p. celkem dosáhly 275 310 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 6,3 %. Z hodnoty celkových výdajů dosáhly výdaje na zdravotní služby 267 640 mil. Kč (tj. 97 %). Meziročně se zvýšily o 6,4 %.

V přepočtu na jednoho pojištěnce dosáhly průměrné roční výdaje za zdravotní služby hrazené ze základního fondu zdravotního pojištění 25 479 Kč s meziročním zvýšením o 6,3 %, v případě ZZP celkový průměr 23 361 Kč (meziroční růst o 6,3 %), u VZP ČR 27 105 Kč (meziroční růst o 6,3 %). Vykázané rozdíly ve výdajích za zdravotní péči mezi VZP ČR a skupinou ZZP byly ovlivněny rozdílnou skladbou pojištěnců a smluvními vztahy s PZS a cenovými dodatky. Podrobnou analýzu nákladů na zdravotní péči v členění na jednotlivé segmenty zdravotní péče budou obsahovat jednotlivé výroční zprávy ZP za rok 2017 a souhrnné hodnocení vývoje systému v.z.p.

Čerpání fondů prevence (a speciálních fondů VoZP ČR) v roce 2017 podléhalo (v souladu se zákony) záměrům zdravotně pojistných plánů a konkrétním rozhodnutím jednotlivých správních rad. V souladu s § 16 zákona č. 280/1992 Sb. vynaložily ZZP v roce 2017 částku 488 mil. Kč, což při přepočtu na každého pojištěnce činilo 107 Kč. U VZP ČR, v souladu s podmínkami § 7 zákona č. 551/1991 Sb. činily tyto výdaje 397 mil. Kč, na jednoho pojištěnce 67 Kč.

VZP ČR čerpala na vlastní činnost maximální limit, a to ve výši 2,91 % rozvrhové základny, absolutní částka jejího přidělu na vlastní činnost dosáhla 4 949 mil. Kč. Průměrný (nevážený průměr) limit za skupinu ZZP dosáhl 3,06 % rozvrhové základny a celková hodnota jejich přidělů činila 2 950 mil. Kč.

Při zapojení části zůstatků na bankovních účtech fondů provozního charakteru do financování provozních potřeb vynaložily ZP na provoz 6 422 mil. Kč (včetně investičních výdajů ve výši 304 mil. Kč).

Saldo příjmů celkem a výdajů celkem (dále jen „saldo“) u činných ZP jako celku dosáhlo v roce 2017 hodnoty 9 522 mil. Kč. Meziroční vývoj salda je charakterizován výrazným zlepšením z hodnoty 5 911 mil. Kč v roce 2016.

VZP ČR měla v roce 2017 naplněný rezervní fond v zákonem požadované výši 2 316 mil. Kč, tudíž již vůči rezervnímu fondu nemá dluh. Toto je důsledkem výrazného zlepšení hospodářského výsledku oproti období ekonomické krize.

Finanční rezervy na bankovních účtech všech fondů veřejného zdravotního pojištění k 31. 12. 2017 dosáhly hodnoty 30 575 mil. Kč (meziroční nárůst o 46,8 %). Zůstatky finančních prostředků u jednotlivých ZP (v přepočtu na jednoho pojištěnce) jsou nadále velmi nerovnoměrné.

Na bankovních účtech základních fondů zdravotního pojištění bylo soustředěno celkem 13 710 mil. Kč. U VZP ČR byla zásoba na bankovním účtu základního fondu zdravotního pojištění 5 118 mil. Kč. Zůstatky na bankovních účtech rezervních fondů dosáhly k 31.12.2017 celkem 3 787 mil. Kč (z toho VZP ČR 2 316 mil. Kč). Zůstatky na bankovních účtech provozních fondů dosáhly k 31.12.2017 celkem 7 900 mil. Kč (z toho VZP ČR 4 377 mil. Kč). Na bankovních účtech fondů prevence bylo soustředěno 1 052 mil. Kč (z toho VZP ČR 316 mil. Kč) a na účtech fondu reprodukce majetku 4 020 mil. Kč (z toho VZP ČR 2 685 mil. Kč). Z hlediska celého systému v.z.p. marginálního významu dosahovaly zůstatky na sociálním fondu ve výši 45 mil. Kč (z toho VZP ČR 23 mil. Kč). Ve specifických vojenských fondech činily zůstatky 7,76 mil. Kč.

Stav finančních rezerv na základním fondu a závazků v poměru k průměrným výdajům na zdravotní služby ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 28: Stav finančních rezerv, závazků v poměru k výdajům (v tis. Kč)

ZFZP - konečné zůstatky na BÚ ZFZP v roce 2017 - skutečnost (v tis. Kč)	VZP ČR	VoZP ČR	ČPZP	OZP	ZPŠ	ZP MV ČR	RBP	ZZP celkem	CELKEM
Výdaje na věcné dávky zdravotní služby včetně korekcí, revizí a úhrad jiným ZP	160 527 587	17 039 665	28 300 145	16 441 611	3 536 955	30 935 170	9 974 034	106 227 580	266 755 167
Průměrný měsíční výdaj za zdravotní služby	13 377 299	1 419 972	2 358 345	1 370 134	294 746	2 577 931	831 170	8 852 298	22 229 597
Průměrný denní výdaj na zdravotní služby	439 802	46 684	77 535	45 046	9 690	84 754	27 326	291 034	730 836
KZ na bankovním účtu ZFZP k 31.12. 2017	5 118 356	908 200	2 146 790	1 891 034	415 013	2 260 915	969 432	8 591 384	13 709 740
Finanční zásoba na bankovním účtu ZFZP ve dnech	12	19	28	42	43	27	35	30	19
Stav závazků vůči PZS po lhůtě splatnosti k 31. 12. 2017 v tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Výdaje v přepočtu na počet dnů představující závazky po lhůtě splatnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stav závazků vůči PZS ve lhůtě splatnosti k 31. 12. 2017	21 342 555	3 189 290	3 328 723	1 990 718	358 396	3 214 234	1 235 184	13 316 545	34 659 100
Výdaje v přepočtu na počet dnů představující závazky ve lhůtě splatnosti vůči ZZ	49	68	43	44	37	38	45	46	47

Stav pohledávek celkem k 31.12.2017 dosáhl 37 226 mil. Kč (meziroční nárůst o 7,0 %), podíl VZP ČR 19 572 mil. Kč. K tomu byl vykázán stav opravných položek v hodnotě 31 978 mil. Kč (z toho VZP ČR 20 501 mil. Kč, zaměstnanecké zdravotní pojišťovny 11 477 mil. Kč). Z toho pohledávky za plátcí pojistného po lhůtě platnosti činily k 31.12.2017 celkem 13 461 mil. Kč (z toho pohledávky VZP ČR 6 379 mil. Kč).

Nad rámec zaúčtovaných pohledávek vůči plátcům pojistného byl propočtem stanoven k 31.12.2017 stav dohadných položek aktivních 2 142 mil. Kč, který představoval vyšší neproúčtovaných pohledávek (z toho VZP ČR 1 052 mil. Kč).

Stav závazků celkem dosáhl k 31.12.2017 hodnoty 35 657 mil. Kč (meziroční nárůst o 2,1 %, v tom podíl VZP ČR 21 694 mil. Kč). Všechny ZP hospodařily k 31.12.2017 bez závazků po lhůtě splatnosti vůči poskytovatelům zdravotních služeb. Závazky ve lhůtě splatnosti vůči PZS dosáhly k 31.12.2017 celkem 34 659 mil. Kč (z toho VZP ČR 21 343 mil. Kč). Pojišťovny rovněž evidovaly dohadné položky pasivní ve výši 8 980 mil. Kč (z toho VZP ČR 4 839 mil. Kč). Daná položka vyjadřuje především neuzavřená zúčtování zdravotních služeb, jejichž vypořádání se posouvá obvykle do 2. pololetí následujícího roku.

Detailní rozbor hospodaření jednotlivých ZP v oblasti nákladů na zdravotní služby podle jednotlivých segmentů bude pro potřeby vlády ČR a PSP ČR zpracován v souvislosti s hodnocením auditovaných výročních zpráv za rok 2017.

IV. Přehled o stavech fondů organizačních složek státu

V souladu s ustanovením § 29 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, je součástí návrhu státního závěrečného účtu i přehled o stavech fondů organizačních složek státu (dále též „OSS“).

Podle § 48 zákona o rozpočtových pravidlech **OSS tvoří tyto peněžní fondy: rezervní fond a fond kulturních a sociálních potřeb**. Způsob tvorby a možnosti použití peněžních fondů OSS jsou stanoveny rozpočtovými pravidly a vyhláškou Ministerstva financí č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů.

Zůstatek rezervních fondů OSS vykázaný na bankovních účtech ke konci roku 2017 **dosáhl 4,4 mld. Kč** a proti stavu ke konci předchozího roku se snížil o 431 mil. Kč. K poklesu došlo zejména u kapitoly Ministerstvo dopravy a týkalo se prostředků poskytnutých ze zahraničí na stanovený účel. Změna stavu byla výsledkem nižších příjmů rezervních fondů OSS v hodnoceném období ve srovnání s objemem prostředků fondů zapojených do příjmů OSS k jejich použití k financování výdajů. V bankovním zůstatku rezervních fondů OSS ve výši 4,9 mld. Kč tvořily převažující část prostředky získané v předchozích letech z prodeje majetku, se kterým bylo zmocněno hospodařit Ministerstvo obrany a dále prostředky ze zahraničí vč. peněžních darů, poskytnuté převážně na stanovený účel, v menší míře prostředky poskytnuté bez uvedení účelu jejich použití.

Nejvíce prostředků na účtech rezervních fondů **měla** ke konci roku 2017 kapitola **Ministerstvo obrany** (2,4 mld. Kč), Ministerstvo dopravy (1,1 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (741 mil. Kč), Ministerstvo financí (63 mil. Kč), Ministerstvo životního prostředí (46 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (38 mil. Kč), Státní úřad pro jadernou bezpečnost (22 mil. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (16 mil. Kč), Ministerstvo zahraničních věcí (13 mil. Kč), Český statistický úřad (2 mil. Kč) a Ministerstvo zemědělství (2 mil. Kč). Ostatní ministerstva a ústřední úřady měly na účtech menší částky anebo neměly žádné prostředky.

Podrobnější údaje a informace o prostředcích rezervních fondů jsou obsaženy v návrzích závěrečných účtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu za rok 2017 předložených příslušným výborům Poslanecké sněmovny.

Stav fondu kulturních a sociálních potřeb OSS celkem se v průběhu roku 2017 zvýšil ze 788 mil. Kč ke konci roku 2016 na **1,2 mld. Kč** ke konci roku 2017, tj. o 374 mil. Kč.

Tabulka č. 29: Přehled o stavech peněžních fondů organizačních složek státu ^{*)} (v tis. Kč)

K a p i t o l a		FKSP			Rezervní fond		
		Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2017	Změna stavu	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2017	Změna stavu
		1	2	3=2-1	4	5	6=5-4
301	Kancelář prezidenta republiky	563	818	255			
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	486	761	275			
303	Senát Parlamentu	233	286	53			
304	Úřad vlády	3 471	4 944	1 473			
305	Bezpečnostní informační služba	11 768	15 141	3 373			
306	Ministerstvo zahraničních věcí	2 093	3 987	1 894	3 413	13 321	9 908
307	Ministerstvo obrany	319 912	418 864	98 952	2 417 714	2 385 896	-31 818
308	Národní bezpečnostní úřad	1 673	1 842	169			
309	Kancelář Veřejného ochránce práv	421	233	-188			
312	Ministerstvo financí	42 132	74 306	32 174	49 257	62 825	13 568
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	22 817	41 698	18 881	38 629	38 422	-207
314	Ministerstvo vnitra	205 108	349 452	144 344	543 106	740 607	197 501
315	Ministerstvo životního prostředí	5 866	9 266	3 400	27 171	45 701	18 530
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	1 098	2 228	1 130			
321	Grantová agentura	157	218	61	445	445	
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	4 891	7 712	2 821	11 810	15 869	4 059
327	Ministerstvo dopravy	2 387	3 733	1 346	1 752 895	1 098 234	-654 661
328	Český telekomunikační úřad	1 066	2 252	1 186		564	564
329	Ministerstvo zemědělství	16 462	19 463	3 001	1 161	1 624	463
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	6 625	8 903	2 278			
334	Ministerstvo kultury	879	1 417	538			
335	Ministerstvo zdravotnictví	7 835	11 053	3 218	1 317	1 225	-92
336	Ministerstvo spravedlnosti	103 939	143 058	39 119			
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	210	360	150			
344	Úřad průmyslového vlastnictví	475	654	179			
345	Český statistický úřad	7 005	11 502	4 497	2 592	2 064	-528
346	Český úřad zeměměřický a katastrální	10 596	14 538	3 942	633	632	-1
348	Český báňský úřad	439	582	143			
349	Energetický regulační úřad	408	1 602	1 194			
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	265	393	128			
355	Úřad pro studium totalitních režimů	655	816	161			
358	Ústavní soud	661	1 019	358			
361	Akademie věd České republiky	231	214	-17			
371	Úřad pro dohled nad hospodařením PS a PH		118	118			
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	170	189	19			
373	Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře		33	33			
374	Správa státních hmotných rezerv	2 084	2 907	823			
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	384	543	159	9 508	21 530	12 022
376	Gen.inspekce bezpečnostních sborů	1 631	2 613	982			
377	Technologická agentura ČR	183	313	130			
378	Národní úřad pro KalB		962	962			
381	Nejvyšší kontrolní úřad	286	601	315			
Ú h r n		787 565	1 161 594	374 029	4 859 651	4 428 959	-430 692

**) Zůstatky na bankovních účtech*

Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, stanovila s účinností od 1. ledna 2010 **směrnou účtovou osnovu** a strukturu fondů účetních jednotek.

Za oblast organizačních složek státu jako účetních jednotek je kromě rezervních fondů a FKSP vykazován též **fond privatizace**, který se týká Ministerstva financí jako právního nástupce zrušeného Fondu národního majetku České republiky (zákon č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku České republiky); o tomto fondu je podrobněji pojednáno v sešitu I. státního závěrečného účtu.

Zůstatek fondu privatizace je ve stanovené rozvahové struktuře vykazován takto:

Tabulka č. 30: Zůstatek fondu privatizace

	Netto běžné období	Netto minulé období
Fond privatizace	97 570 mil. Kč	101 466 mil. Kč